

Αναλημματικά τοιχία “μνήμης” **Αποκατάσταση κι επανάχρηση ενετικής έπαυλης** **στο χωριό Ροδωπού**

Πεντάρη Ευαγγελία

Επιβλέπων: Τζομπανάκης Αλέξιος
Επιτροπή: Ασλανίδης Κλήμης,
Τσάρας Γιάννης

Πολυτεχνείο Κρήτης
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Δεκέμβριος 2019

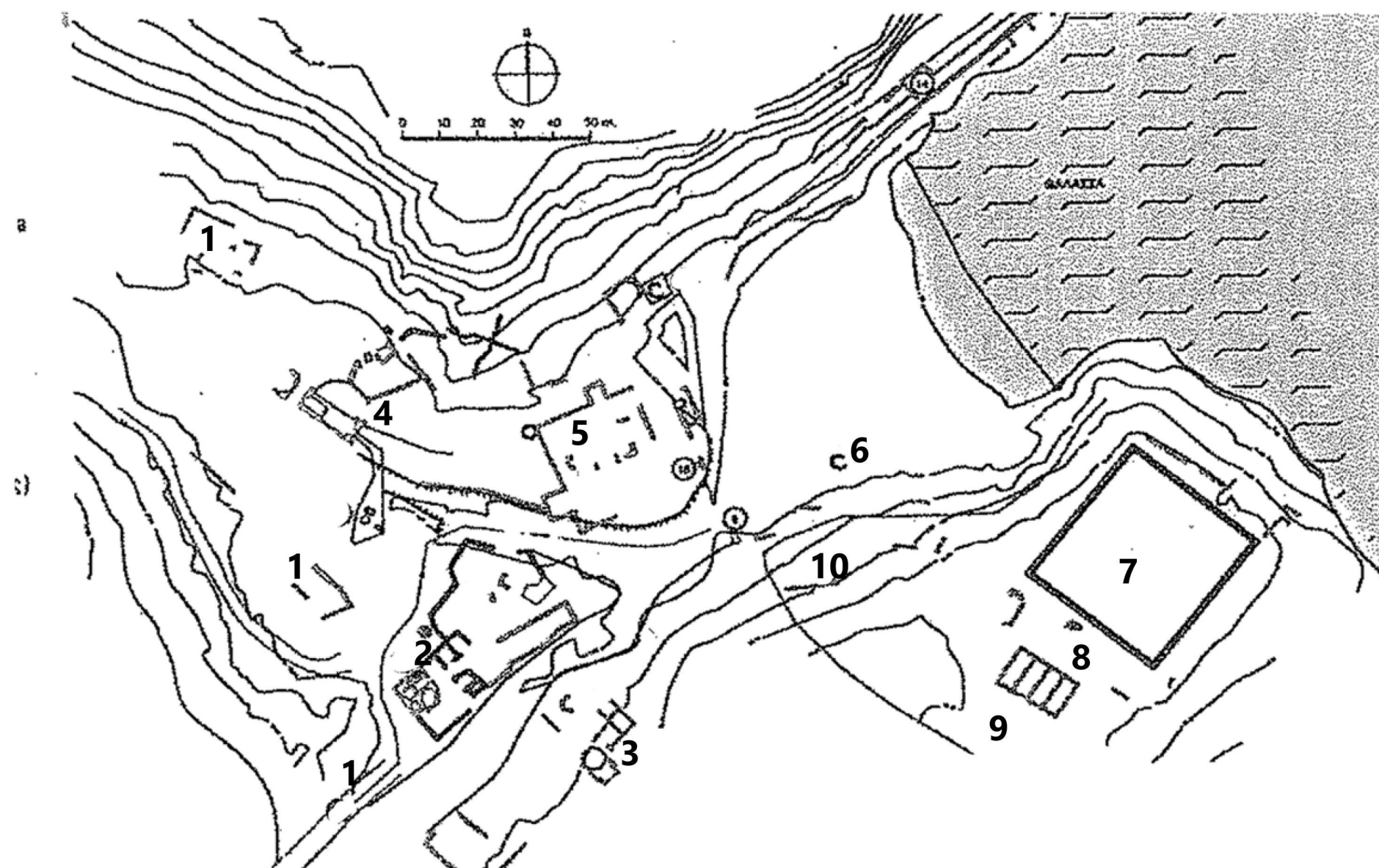
ΔΙΚΤΥΝΝΑΙΟ

ΧΑΝΙΑ
(ΚΥΔΩΝΙΑ)

ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΣΠΑΘΑ

Η Σπάθα ή Ακρωτήριο της Ειρήνης (περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλους - Natura), βρίσκεται στο Βορειοδυτικό άκρο της Κρήτης και “εισχωρεί” στο Κρητικό Πέλαγος και εισχωρεί προς το Βορρά σε απόσταση 25 χλμ. Ονομάστηκε Σπάθα γιατί το όνομα της μοιάζει με σπαθί και “Ακρωτήριο της Ειρήνης”. Είναι μία περιοχή άγριας φυσικής ομορφίας, ένα κακοτράχαλο τοπίο κυρίως ορεινό, με ελάχιστες πεδινές περιοχές μικρής έκτασης. Έχει μείνει σχετικά ανέπαφη χάρη στο σχεδόν ανύπαρκτο οδικό δίκτυο. Η πρόσβαση γίνεται από το χωριό “Ροδωπού” το οποίο αποτελεί το βασικό πυρήνα του Ακρωτηρίου.

Παρά το άγριο και δυσπρόσιτο τοπίο, το Ακρωτήριο Σπάθα υπήρξε από την αρχαιότητα ένα κέντρο δραστηριοτήτων, ιδίως θρησκευτικών καθώς αποτελείται από βενετσιάνικα μοναστήρια που είναι σημαντικά 18ου και 19ου αιώνα, επομένως είχε υψηλή επισκεψιμότητα ως τόπος.

1. Αρχαίος πρώτος δρόμος
2. Αναστηλωμένο παραδοσιακό κτίσμα 18ος-19ος αιώνας (πύργος Αγ.Γεωργίου)
3. Ρωμαϊκή δεξαμενή
- 4-5. Συγκρότημα θερμών
6. Ρωμαϊκή γέφυρα
7. Ισόπεδο του ναού της Δίκτυνας
8. Βωμός
9. Υπόσκαφες Ρωμαϊκές δεξαμενές
10. Αναλημματικοί τοίχοι δρόμου πρόσβασης στο νησί

α. Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος

β. Πύργος Αγίου Γεωργίου

γ. Ρωμαϊκή γέφυρα

δ. Δικτύνναιο ιερό

ε. Μοναστήρι Ιωάννη Γκιώνα

ζ. Άγιος Κωνσταντίνος

Το Ροδωπού είναι ένα χωριό με περίπου 340 κατοίκους και απέχει περίπου 32 χιλιόμετρα από τα Χανιά. Βρίσκεται στο ακρωτήριο Σπάθα, στη χερσόνησο Ροδωπού και είναι κτισμένο σε υψόμετρο 259 μέτρων στο βορειότερο τμήμα της Κρήτης. Τα κτίσματα στο χωριό έχουν παραδοσιακή αρχιτεκτονική με έντονες βενετσιάνικες επιρροές με το πιο γνωστό την “Βενετική έπαυλη”. Στο χωριό λειτουργεί διθέσια δημοτικό σχολείο και νηπιαγωγείο, όπως επίσης σημαντική είναι και η εκκλησία του Αγ.Γεωργίου όπου βρίσκεται σε κοντινή ακτίνα από τη βίλα. Το Βόρειο τμήμα της χερσονήσου Ροδωπού είναι προστατευόμενος βιότοπος Natura 2000, με έκταση μεγαλύτερη από 28.6 τ.χλμ.

1. Σχολείο κι νηπιαγωγείο

2. Εκκλησία Αγ.Γεωργίου

3. Πλατεία - σκληρή επιφάνεια

4. Σωζόμενη οξυκόρυφη καμάρα

5. Ενετική έπαυλη

Ιστορικά στοιχεία

Η βίλα βρίσκεται στο Βορειοδυτικό χωριό του Κα-
στελλίου. Στο χωριό αυτό, όπως και σε άλλα είναι
σύνθετες να υπάρχει βίλα η οποία άλλοτε χρησιμο-
ποιείται ως μόνιμη κατοικία κι άλλοτε ως εξοχική.
Το χωριό Ροδωπού αναφέρεται αναφέρεται κατά τη
Βενετσιάνικη απογραφή νωρίτερα από το 1585. Εξε-
λίχτηκε σε μία περιοχή όπου μοιάζει με την παλιά ενε-
τική. Συγκεκριμένα, η βίλα σύμφωνα με τα λεγόμενα του
αρχαιολόγου Gerola, στη νότια θύρα αναγραφόταν η
ημερομηνία με Ρωμαϊκό νούμερο '1.575'. Με βάση αυτή
την ημερομηνία, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα
βενετσιάνικης βίλας, καθώς επίσης είναι κτισμένη στο
κέντρο του χωριού.

Μορφολογικά χαρακτηριστικά

1. Η βίλα έχει ένα μέρος γης όπου την περιβάλλει
(περίπου δύο εκτάρια) και έχει κτισθεί σε **επικλινή
τοποθεσία** με εξαιρετική θέα στην εξοχή.

2. Οι κύριες πλευρές της βίλας με **αρχιτεκτονικά
στοιχεία** είναι ο **βορράς** και ο **νότος** ενώ οι άλλες
δύο είναι πιο απλές.

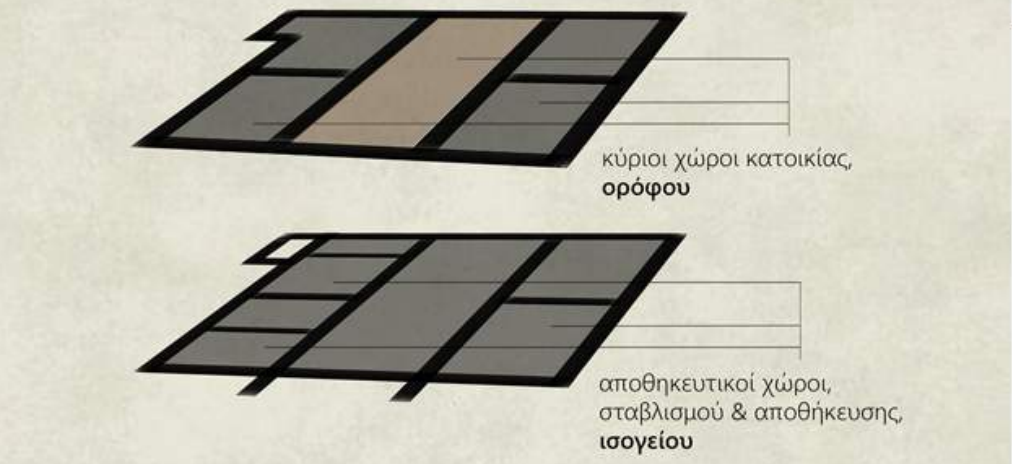
3. Εξαιτίας της κλίσης υπάρχουν **δύο επίπεδα**
που σχηματίζονται στην πρόσθια βόρεια πρόσ-
ψη ενώ στην απέναντι πλευρά, το ισόγειο γίνεται
υπόγειο, ο επάνω όροφος γίνεται ανυψωμένο
ισόγειο και ένα τμήμα τρίτης στάθμης εμφανίζεται
να καλύπτει τη Νοτιοανατολική γωνία του κτίσματος.

4. Η προσθήκη της τρίτης στάθμης δεν είναι αξιο-
πρόσεχτη από τη μπροστινή πρόσοψη (βόρεια)
όπου διατηρεί την κλασσική της εμφάνιση, εν
εντιθέση με την πίσω πρόσοψη (νότια) οδηγεί
σε απώλεια συμμετρίας και είναι λιγότερο επιβλη-
τική.

5. Η αρχιτεκτονική σύνθεση των βασικών προσό-
ψεων είναι βασισμένη σε **τρεις άξονες συμμετρίας**,
κάτι που γίνεται κατανοητό με την αλλαγή του
ύψους του τείχους που ξεπροβάλλει. Οι ίδιοι άξονες
συμμετρίας εμφανίζονται και στην εσωτερική
διάταξη, όπου ο κύριο χώρος καταλαμβάνει το
κέντρο του κτιρίου με δύο δωμάτια να κατανέ-
μονται κάθε φορά στις δύο πλευρές.

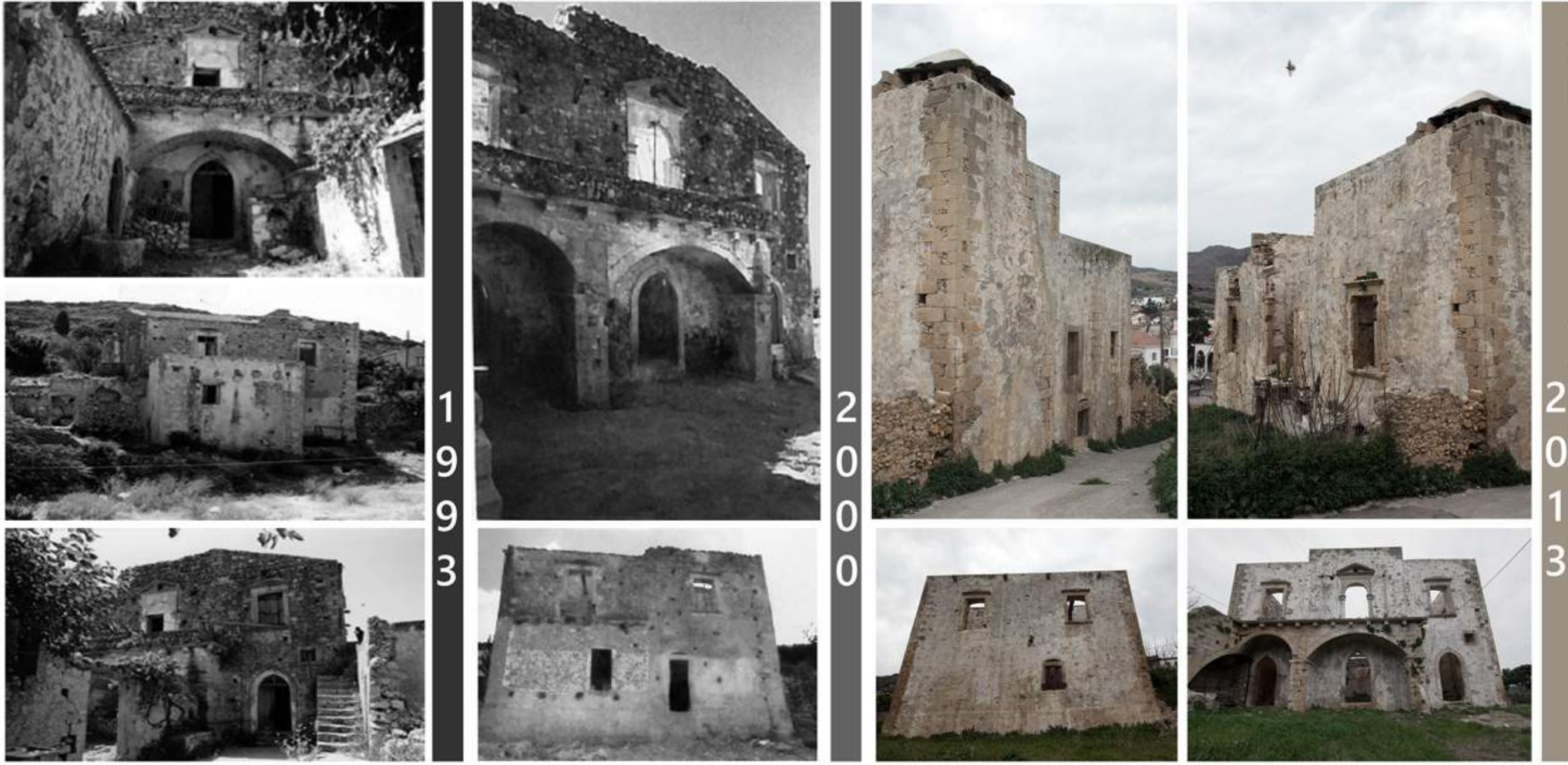
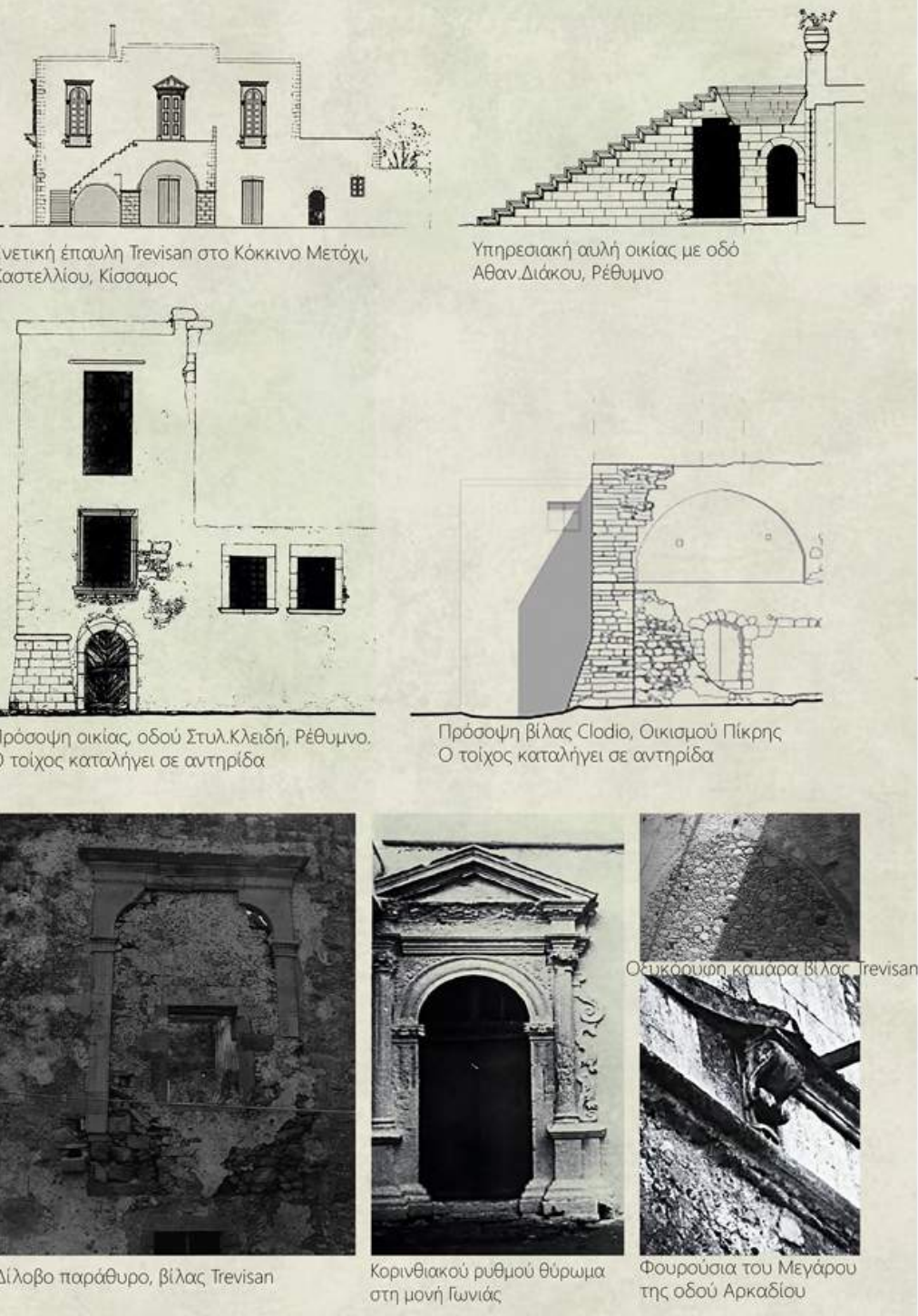
Εσωτερική λειτουργία βίλας

Όλες οι λειτουργίες της της βίλας είναι συγκεντρω-
μένες σε μία ενιαία μονάδα. Δεν υπάρχουν απομωνο-
μένα σπίτια για διαμονή των υπηρετών, σταβλισμό
κι αποθήκευση. Οι εγκαταστάσεις αυτές είναι τοποθε-
τημένες στο ισόγειο, ενώ ο κύριος χώρος κατοικίας
τοποθετείται επάνω. Ο όροφος όπου σε παραλαβάνει
μέσω της μνημειακής πόρτας με θέα το δίλοβο παρά-
θυρο που κοιτάει την εξοχή, αποτελείται από τον
εννιάιο διάδρομο από όπου παραλαμβάνονται όλες
οι κινήσεις και κατανέμονται στα υπνοδωμάτια, τ
ην κουζίνα και την τραπεζαρία. Αυτή η διάταξη είναι
μία εγχώρια και παραδοσιακή πρακτική, όπου προέ-
κυψε από διαφορετικές ανάγκες που επέζησαν και
επικράτησαν κατά τη βενετσιάνικη αρχιτεκτονική.

Ο Α.Kriezis χαρακτηριστικά αναφέρει πως κατά την
περίοδο των εισβολών διαφορετικών πληθυσμών ανά
τις δεκαετίες της βυζαντινής αυτοκρατορίας υπήρχαν
επιπτώσεις στη μορφή του "ανοικτού" σπιτιού στην
ύπαιθρο. Έτσι η κατασκευή έγινε πιο συμμοαγής, το
σχήμα καλύτερα προσαρμοσμένο για άμυνα και το
σχέδιο πιο ισχυρό. Το ισόγειο ήταν οχυρωμένο και
εγκαταλελειμένο για σκοπούς διαβίωσης, ενώ όλες
οι ανθρώπινες δραστηριότητες ήταν απορραβηγμένες
στους επάνω ορόφους. Το ισόγειο της βίλας έχει το
μπροστινό μέρος κάτω από το βασικό κτίριο, διασυνδε-
δεμένο και διαμορφωμένο με ένα μεγάλο, συνεχή χώρο
μέσω της χρήσης μεγάλων οξυκόρυφων καμαρών.

Παραδείγματα ενετικών επαύλεων με παρόμοια αρχιτεκτονικά & διακοσμητικά χαρακτηριστικά

Σύγκριση αρχιτεκτονικών & διακοσμητικών στοιχείων των βίλων Ροδωπού & Trevisan

Τόσο η κεντρική θύρα της βίλας στα Ροδωπού, όσο και της βίλας Trevisan αποτελούνται από τα εξής τρία μέρη, τις **πύλες**, το **γείσο** και το **αέτωμα**.

1. Η κεντρική θύρα εισόδου

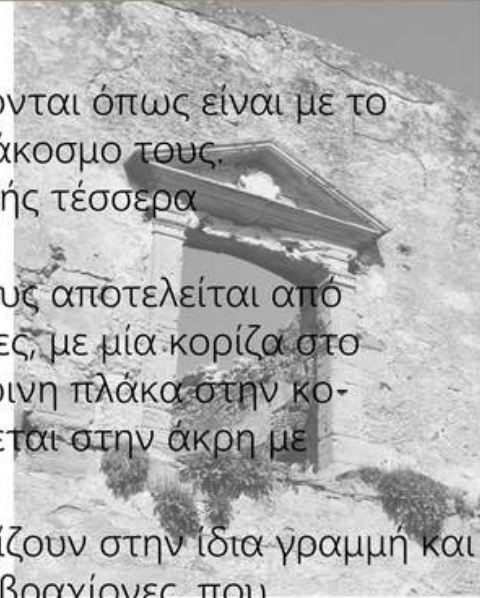
Βίλα Ροδωπού:

- Οι παραστάδες είναι πιο απλές από της βίλας Trevisan, δεδομένου ότι τους λείπει το καλούπωμα και το κυματιστό σχέδιο στο τελείωμα. Το γείσο σχηματίζεται με ένα ημικυκλικό άνοιγμα αψίδας.
- Το αέτωμα είναι παρόμοιο με αυτό της βίλας Trevisan. Υπήρχε σίγουρα φωτισμός, δεδομένου ότι ο κεντρικός λίθος του τυμπάνου απουσιάζει.

Βίλα Trevisan:

- Τα παράθυρα επιβάλλονται όπως είναι με το μέγεθος τους και τον διάκοσμο τους. Αποτελούνται από τα εξής τέσσερα στοιχεία:
1. Το κατώτερο μέρος τους αποτελείται από τους πέτρινους βραχίονες, με μία κορνίζα στο κάτω μέρος και μία πέτρινη πλάκα στην κορυφή όπου ολοκληρώνεται στην άκρη με γείσο.
2. Οι παραστάδες συνεχίζουν στην ίδια γραμμή και πάχος όπως οι πέτρινοι βραχίονες, που φέρουν το στέμμα της πύλης με ένα κυματοειδές μοτίβο, όπως αυτό της κεντρικής εισόδου.
3. Το γείσο σχηματίζεται με ένα ημικυκλικό τοξωειδές άνοιγμα.
4. Στην κορυφή του γείσου υπάρχει μία κορνίζα, παρόμοια με αυτή της κεντρικής πόρτας. Κάποια στοιχεία του κάτω μέρους δεν υπάρχουν λόγω της μεταβολής των περιόδων.

2.1. Τα παράθυρα

Βίλα Ροδωπού:

Τα παράθυρα της βίλας Ροδωπού παρουσιάζουν μία σχετικά πιο απλή μορφή σε σχέση με αυτά με της βίλας Trevisan. Αποτελούνται από ένα γείσο γύρω από τα παράθυρα και μία κορνίζα στην κορυφή όπου μοιάζει με την κορνίζα της βίλας Trevisan.

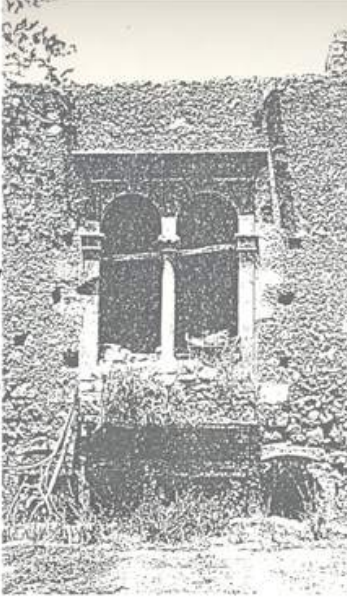
Βίλα Trevisan:

- Οι παραστάδες έχουν μια βάση, έναν άξονα κι ένα στέμμα.
- Το γείσο είναι διακοσμημένο και ξεπροβάλλει ελαφρώς από την επιφάνεια του τείχους.
- Το αέτωμα έχει ένα τριγωνικό σχήμα και περιβάλλει το τύμπανο με την κορνίζα του αρχοντικού.

2.2. Τα δίλοβα παράθυρα

Στη νότια όψη των συγκρίσιμων βιλών, εγκαταλείπεται ο αρχικός χαρακτήρας, καθώς το δίλοβο παράθυρα χωρίζεται σε δύο εγκάρσια ανοίγματα όπου τα διαπερνάει το φως, και από μία κυκλική κολώνα στη μέση ολοκληρωμένη με στέμμα. Ωστόσο τα στοιχεία λείπουν από το υπαρκτό άνοιγμα ανιχνεύτηκαν γύρω από τη βίλα και φωτογραφήθηκαν. Τόσο το πλάτος όσο και οι αναλογίες του χαμηλότερου μέρους του δίλοβου παραθύρου μεταξύ των δύο βιλών ήταν ακριβώς το ίδιο, Αποτελείται από τέσσερα μέρη και έχει ίδια στοιχεία, όπως και τα περισσότερα από τα κύρια παράθυρα που αναφέραμε. Η μόνη διαφορά εντοπίζεται στις παραστάδες όπου είναι μεγαλύτερες και η κορνίζα βαρύτερη, διακοσμημένη με μία επιπλέον ζώνη από γείσο.

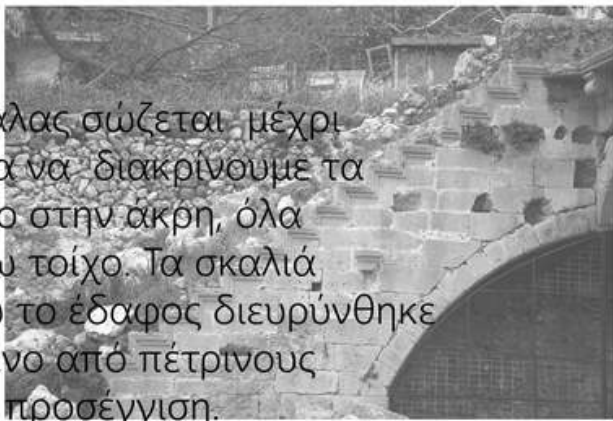

3. Εξωτερικές σκάλες

Η εξωτερική σκάλα που σε οδηγεί στον όροφο είναι ένα σημαντικό αρχιτεκτονικό στοιχείο όσον αφορά τη σύνθεση της βίλας.

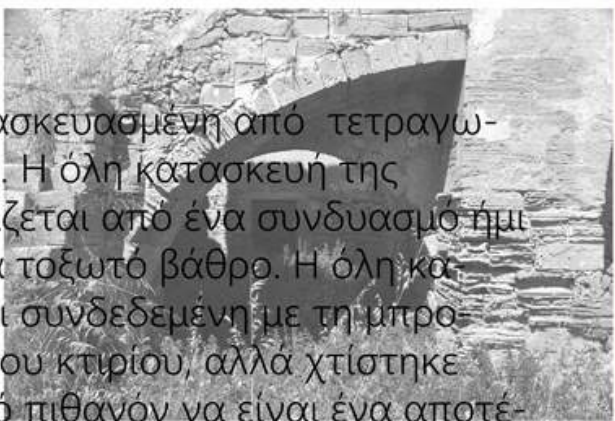
Βίλα Ροδωπού:

Ολόκληρη η δομή της σκάλας σώζεται, μέχρι στιγμής. Μπορούμε ακόμα να διακρίνουμε τα αρχικά σκαλιά με το γείσο στην άκρη, όλα ενσωματωμένα στον πίσω τοίχο. Τα σκαλιά έχουν πλάτος 1.20 εκ. ενώ το έδαφος διευρύνθηκε στο 1.50 εκ. υποστηριζόμενο από πέτρινους βραχίονες 25x30 εκ. κατά προσέγγιση. Οι σειρές των πέτρινων βραχιόνων κατανέμονται γύρω από μία γωνία, σχηματίζοντας μία τέλεια γωνία βραχιώνα. Κανένα ίχνος κιγκλιδώματος δεν είναι ορατό στην πλάκα ορόφου.

Βίλα Trevisan:

Αρχικά είναι κατασκευασμένη από τετραγωνισμένους λίθους. Η όλη κατασκευή της σκάλας υποστηρίζεται από ένα συνδυασμό ημι-καμάρας και ένα τοξωτό βαθρά. Η όλη κατασκευή δεν είναι συνδεδεμένη με τη μπροστινή πρόσοψη του κτιρίου, αλλά χτίστηκε ανεξάρτητα. Αυτό πιθανόν να είναι ένα αποτέλεσμα των μεθόδων κατασκευής στο πέρασμα του χρόνου, ιδίως εάν η πρόσοψη και η σκάλα έπρεπε να ανεγερθούν ταυτόχρονα. Τα σκαλιά σχηματίστηκαν από ένα κομμάτι πέτρας, με προεξοχή στις άκρες 2.5 εκ. πλάτος. Η κατασκευή αυτή αποτελεί "κοινή γλώσσα" στις βενετσιάνικες βίλες του καιρού. Ωστόσο η συγκεκριμένη κατασκευή της βίλας Trevisan φαίνεται να είναι πιο απλή εν συγκρίση με τη βίλα Ροδωπού.

Συμπεράσματα

1. Η κατασκευή μίας εξωτερικής σκάλας πάνω σε μία καμάρα είναι χαρακτηριστική μορφή βενετσιάνικης αρχιτεκτονικής. Ωστόσο υπάρχουν αρκετές παραλλαγές. Η όλη κατασκευή δεν ήταν συνδεδεμένη με την όλη κατασκευή του κτιρίου, αλλά κτίστηκε ανεξάρτητα.

2. Το πλάτος της σκάλας είναι μεταξύ 1.10 1.20 μέτρα. Το ίδιο πλάτος κάποιες φορές κρατήθηκε στο στην πλάκα με τα φουρούσια, κάνοντας τη σκάλα να είναι πιο άνετη τη στιγμή όπου δεν υπάρχει κάποιο ίχνος κιγκλιδώματος.

3. Προκειμένου να πλατύνουμε την πλάκα δεδομένου ότι η καμάρα κρατήθηκε κάτω από συγκεκριμένες διαστάσεις, χρησιμοποιήθηκαν τα διακοσμητικά φουρούσια. Η πλάκα της σκάλας αποτελείται από το γείσο, όπου προβάλλεται ελαφρώς πάνω από τα φουρούσια, δίνοντας μία καλή εμφάνιση καθώς και μία αρκετά καλή δομική λύση στην ένωση των υλικών.

4. Δεν υπάρχει καμία απόδειξη ότι τα κιγκλιδώματα χρησιμοποιούνταν είτε στα σκαλιά είτε στο έδαφος, ανεξάρτητα από το πόσο στενή ήταν η σκάλα.

| Ιστορικές & αρχιτεκτονικές φάσεις |

ενετοκρατία (1211μ.Χ. - 1669μ.Χ)

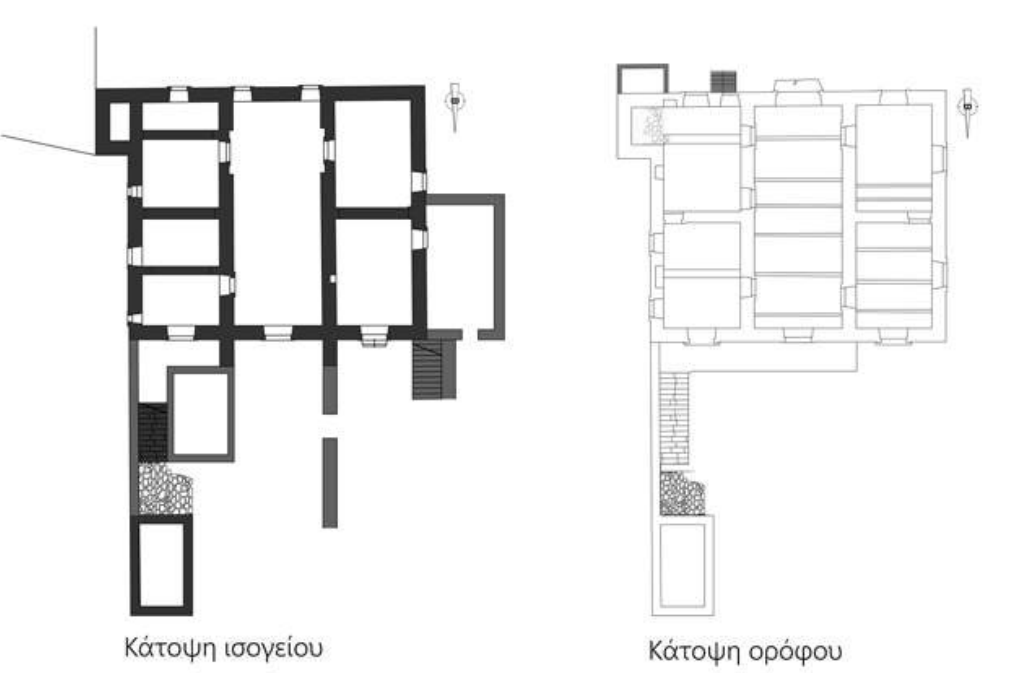
- η βίλα χρονολογείται προς το τέλος του 16ου αιώνα
- στην περίοδο αυτή ανήκει εξ' ολοκλήρου η δομή της villas με τις οξυκόρυφες καμάρες, τη λίθινη λαξευτή κλίμακα που σε οδηγεί στο ανώγειο, το δίλοβο παράθυρο της νότιας όψης και η ισόδομη κατασκευή του τζακιού.

επί τουρκοκρατίας (1669μ.Χ. - 1898μ.Χ.)

2013
αρκετές επεμβάσεις-προσθήκες έγιναν την περίοδο μετα-
ξύ 17ου και 19ου αιώνα
περίπου 20ος αιώνας
- έγιναν οι μεγαλύτερες καταστραφικές της villas.
- πλήρης ερήμωση

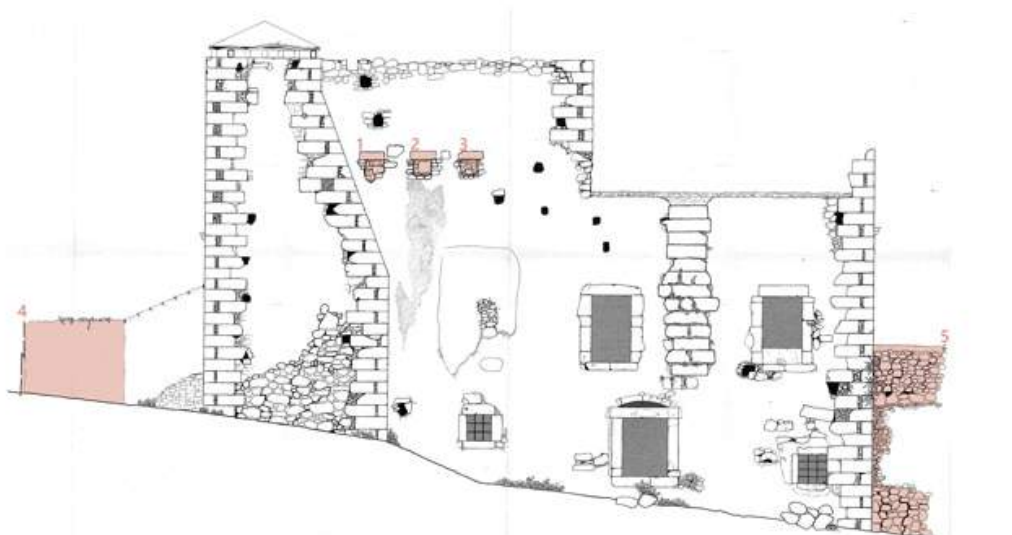
21ος αιώνας (2012)

- προσπάθεια επέμβασης με τσιμεντοενέματα και επιχρίσματα.

| Μεταγενέστερες επεμβάσεις βίλας |

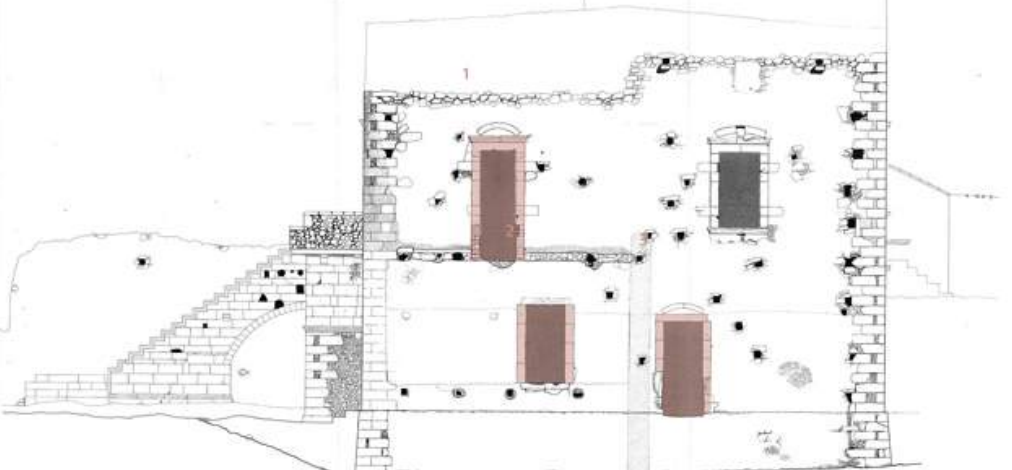
α) Ανατολικής όψης

1,2,3: κλείσιμο τριών μικρών ανοιγμάτων αερισμού

4,5 : μη αρχικοί μαντρότοιχοι αυλειων χώρων

β) Δυτικής όψης

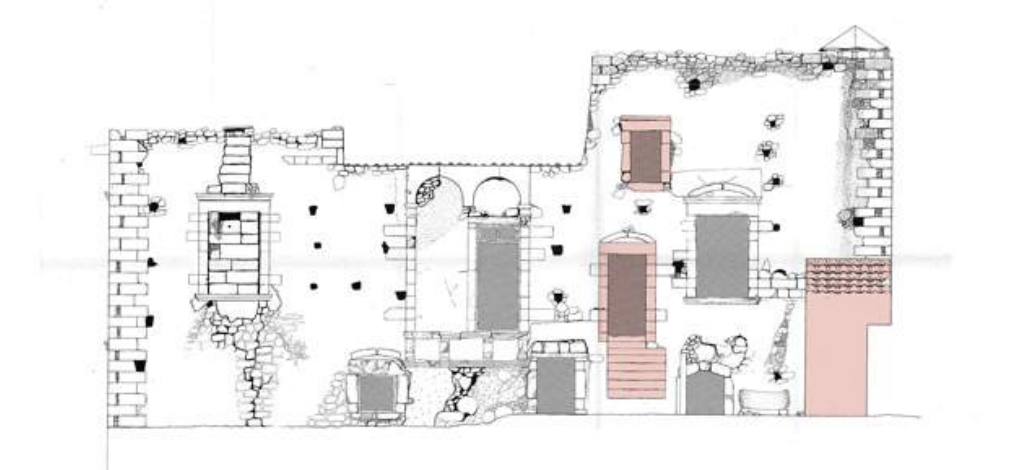

1: Μετατροπή παραθύρου σε θύρα πρόσβασης στο δώμα του όγκου όπου έχει καθαριθεί (υπάρχουν τα ίχνη στην όψη)

2: Μεταγενέστερο εξ' ολοκλήρου άνοιγμα-θύρα για πρόσβαση στο χώρο της προσθήκης

2: Μετατροπή αρχικού παραθύρου σε θύρα εξόδου προς τον αυλίο χώρο

γ) Νότιας όψης

1: Άνοιγμα παραθύρου στην τρίτη στάθμη της βίλας. Οδηγεί σε διαταραχή της συμμετρίας της όψης

2,3: Άνοιγμα πόρτας στον όροφο για ευκολότερη πρόσβαση στη νότια αυλή, μέσω της σκάλας όπου επίσης προστέθηκε την ίδια χρονική περίοδο

4: Μεταγενέστερη προσθήκη w.c.

| Υπολείμματα ενετικών χαρακτηριστικών |

Στο δίλοβο παράθυρο της Νότια όψης, το χαμηλότερο μέρος έχει καταστραφεί, και οι πέτρινοι βραχίονες δεν υπάρχουν όλοι. Το πλάτος του εξώστη έχει μικρύνει λόγω της καταστροφής της πλάκας.

Επίσης, η μεσαία κολώνα υπάρχει μισή και οι πύλες δεξιά κι αριστερά είναι επίσης κατεστραμμένες.

| Υφιστάμενη κατάσταση |

| Σχέδια αρχιτεκτονικής αποτύπωσης |

Σήμερα, διατηρείται μόνο ο σκελετός του κτιρίου σε ερειπώδη κατά-
σταση, με τα πατώματα και τα δώματα να έχουν καθαιρεθεί ολοκλη-
ρωτικά. Από το δίλοβο παράθυρο της Νότιας όψης υπάρχουν μόνο
κάτι υπολείμματα. Τα ξύλινα δοκάρια, παρά το πέρασμα των τόσων
χρόνων φαίνεται να έχουν ακόμη μία υπόσταση στο χώρο, καθώς
διατηρούνται σε κάποια μορφή έστω και με φθορές.
Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μια προσπάθεια διάσωσης της βίλας
με τσιμεντοενέματα και εξωτερική επικάλυψη επιχρίσματος, γεγονός
που δηλώνει την ενέργεια για αποκατάσταση αυτής.

| Υλικά |

Το κτίριο είναι κτισμένο από πέτρα. Η δομική του σύνθεση είναι
βασισμένη εσωτερικά και εξωτερικά σε φέροντα τοιχώματα, τέ-
σσερα κατά μήκος του διαμήκους άξονα και τρία κατά μήκος του
εγκάρσιου.

Τα εσωτερικά τοιχώματα είναι “κλειδωμένα” στα εξωτερικά, μία
πρακτική όπου σπάνια χρησιμοποιούνταν στα ενετικά κτίσματα
δεδομένου ότι απαιτεί δύσκολη σκαλωσιά.

Οι τείχοι έχουν 70 εκ. πάχος και είναι από μεγάλα κομμάτια πέ-
τρας.

Όλες οι εκτεθιμένες γωνίες του κτιρίου, μαζί και με αυτές της κα-
μινάδας, είναι από καλά διαμορφωμένη τοιχοποιία, παρέχοντας
αντοχή και δύναμη στην κατασκευή.

Για να υπάρχει ένας συνεχές χώρος από την μπροστινή πλευρά
του ισογείου, κατασκευάστηκαν οι μυτερές καμάρες, στοιχείο
κυρίως γοτθικό κι όχι τόσο ενετικό.

Το πάτωμα φτιάχτηκαν σαν μία “αιωρούμενη” ξυλεία, δομή διπλού
δαπέδου, αποτελούμενη από δοκούς τοποθετημένους σε κοντι-
νές αποστάσεις μεταξύ τους.

Στο επίπεδο του πατώματος χρησιμοποιήθηκε μία σειρά από
μεγάλες πέτρες κάτω από τις δοκούς που λειτουργούσαν ως συ-
νεχή ενισχυμένη ζώνη και εξασφάλιζαν ομοιόμορφη κατανομή
του φορτίου.

Εσωτερικά και εξωτερικά, με βάση την παρούσα κατάσταση
έχει τοποθετηθεί επίχρισμα στο κτίριο ώστε να προστατεύεται
από τους εξωτερικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες. Άλλωστε,
όπως γνωρίζουμε και από πηγές, ήταν μία συνήθης πρακτική για
τους Ενετούς να το χρησιμοποιούν.

| Φθορές |

Έχουν καταρρεύσει τα δάπεδα και οι στέγες με αποτέλεσμα την
εμφάνιση της φύσης στα μέλη τους.

Το δομικό κέλυφος παρουσιάζει ανά σημεία απώλεια δομικού υ-
λικού παρά την προσπάθεια που γίνεται με τη χρήση τσιμεντο-
ενεμάτων.

Στη Νότια όψη έχει καταρρεύσει το μεγαλύτερο μέρος του δί-
λοβου παραθύρου.

Οι ξυλοδοκοί, παρά την χρόνια παραμέληση του κτίσματος, δια-
τηρούν ακόμα την εμφάνιση τους, έστω και με κάποια σαθρά
σημεία στα μέλη τους.

| Αιτίες φθορών - Δομική κατάσταση |

Προκειμένου να διαπιστωθεί η δομική κατάσταση και να δια-
γνωστούν τα προβλήματα της δομικής αποτυχίας ενός ιστορικού
κτίσματος, είναι πρωταρχικής σημασίας να διερευνηθεί η κατασ-
κευή ως σύνολο και να γίνουν κατανοητές οι κατασκευαστικές
λεπτομέρειες, η λειτουργία και η αλληλεξάρτηση διαφορετικών
μελών.

Προκειμένου να καθορισθεί η δομική κατάσταση της βίλας,
πρέπει να ληφθούν υπόψιν τα παρακάτω:

α) Το κτήριο είναι ήδη 400 χρόνων παλιό, και δεν είχε ποτέ κά-
ποια συντήρηση κατά τη διάρκεια της ζωής του.

β) Έχει βιώσει επικίνδυνες περιόδους κατά τη διάρκεια των πολέ-
μων όπου έλαβαν μέρος στην Κρήτη, όπως και η τούρκικη σύλ-
ληψη του νησιού το '69 που ξεκίνησε κοντά στην περιοχή της
βίλας, καθώς και η ελληνική επανάσταση του 19ου αι.

γ) Η Κρήτη είναι τοποθετημένη σε ενεργή σεισμική ζώνη, οπότε
το κτίριο αντέκρουσε πολλούς σεισμούς.

δ) Το κτίριο έχει ερημώσει ήδη 30 χρόνια τώρα.

| Δομικά στοιχεία |

Το κονίαμα και ο σοβάς όπου έχουν χρησιμοποιηθεί ήταν πολύ
ανθεκτικές μορφές συνδετικών υλών. Ο σοβάς ήταν μία πολύ
λεπτή στρώση 0,5 εκ. αποτελούμενο από πολύ άμμο και υδράβε-
στο.

| Οροφή |

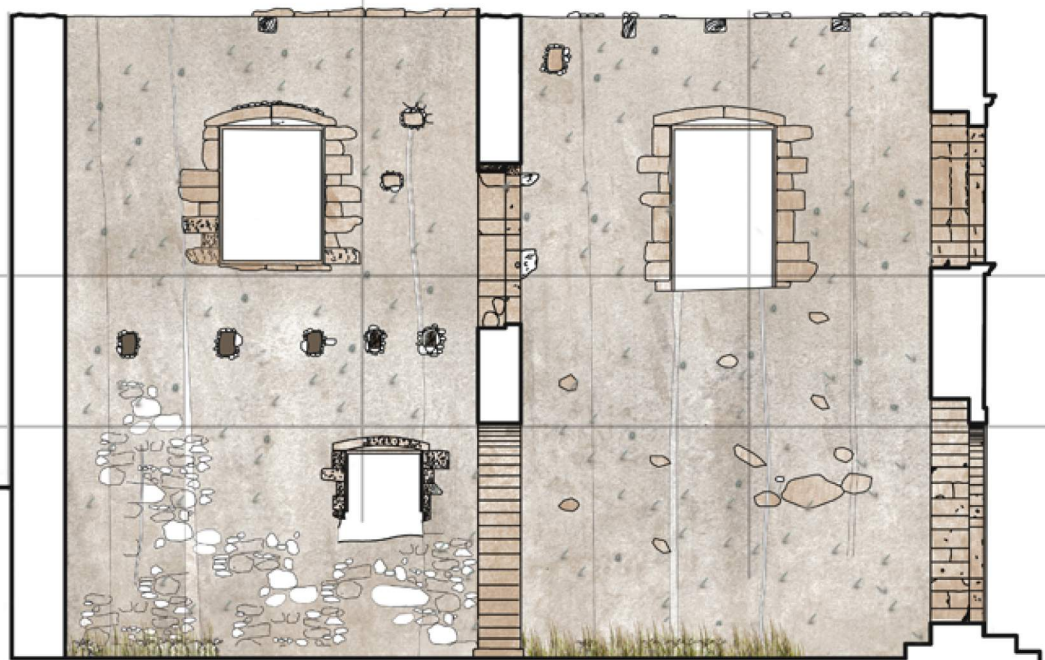
Αντίθετα με τα αναγεννησιακά πρότυπα της κάλυψης του κτιρίου
με κεκλιμένη οροφή, η βίλα στα Ροδωπού, όπως επίσης και η
βίλα Trevisan που μελετήθηκε, είχαν ίσιο δώμα. Αυτό αποδεικνύει
την αλληλεπίδραση των δύο πολιτισμών και την προσαρμογή της
βενετσιάνικης αρχιτεκτονικής σε εγχώριο περιβάλλον.

Πολυτεχνείο Κρήτης

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Πεντάρη Ευαγγελία

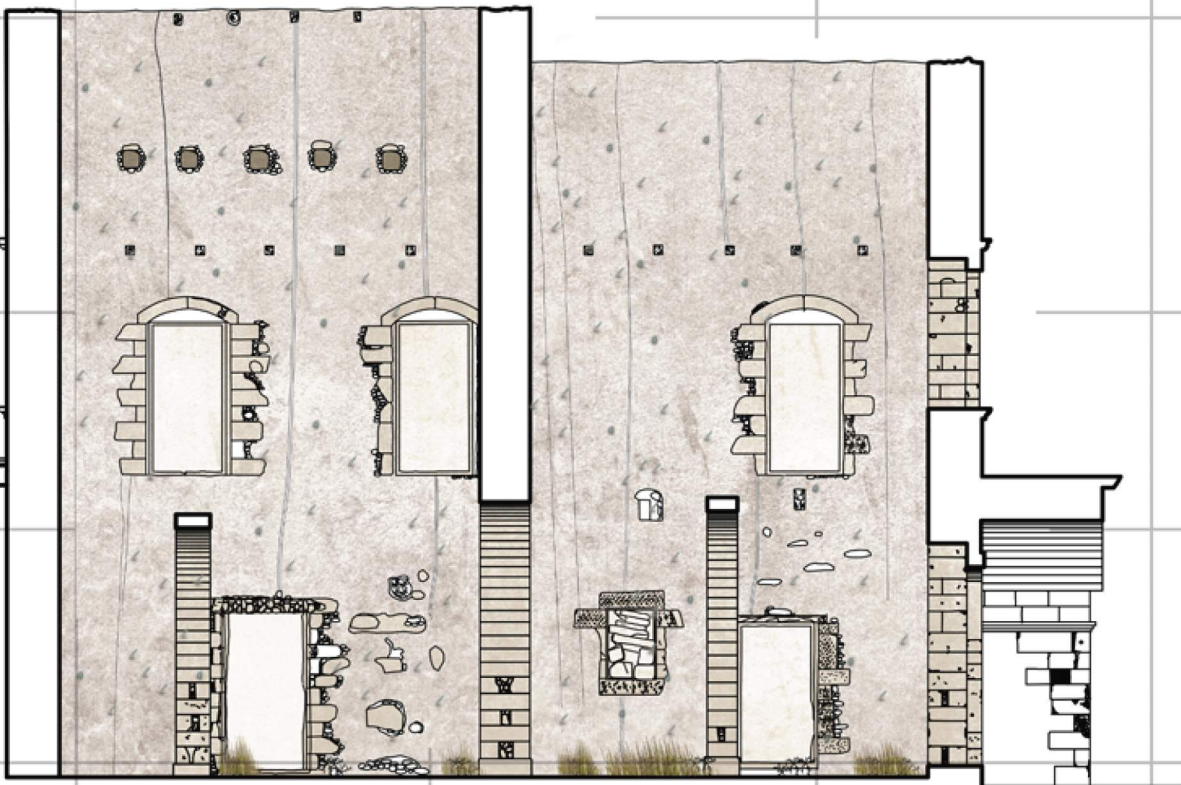
επιβλέπων: Α. Τζομπανάκης

TOMH 5-5

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

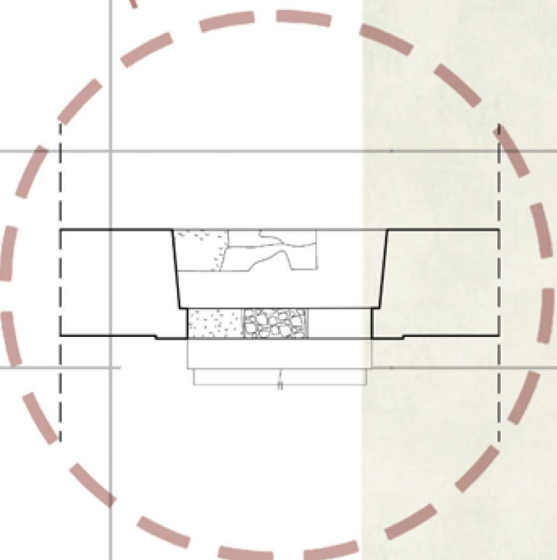

TOMH 2-2

Κάτοψη ισογείου

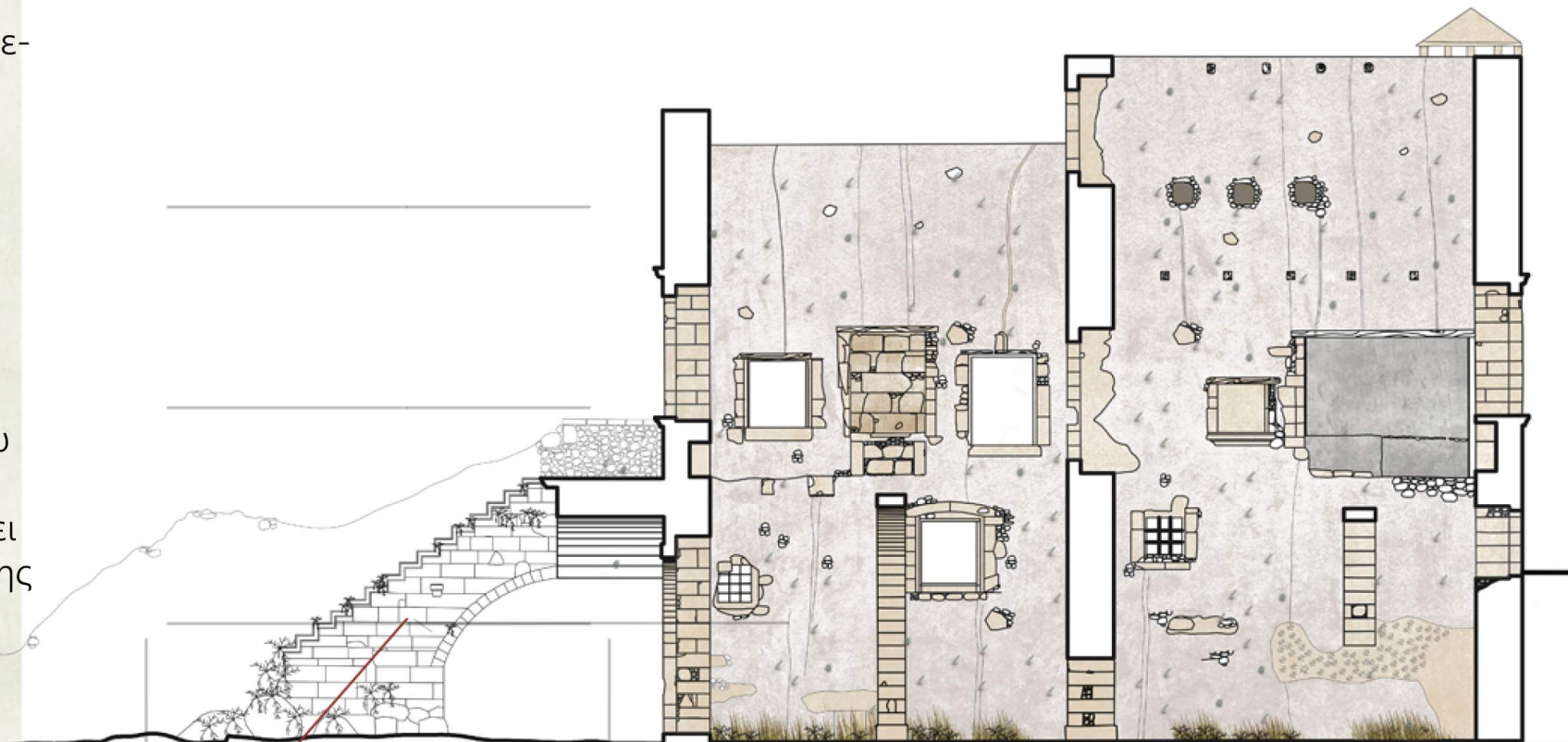
Λεπτομέρεια ενετικού παραθύρου

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

TOMH 1-1

Λεπτομέρεια λίθινης κλίμακας

| Αξιολόγηση μνημείου |

Το ενετικό ερείπιο του χωριού Ροδιωπού συγκαταλέγεται στα **αθέλητα** μνημεία

| Αναμνηστικές αξίες |

Ιστορική αξία:

Αναγνωρίζουμε τη βίλα ως ιστορική πηγή της αρχιτεκτονικής την εποχή της ενετοκρατίας, έπειτα από σύγκριση με άλλα ενετικά μνημεία, γι' αυτό επιδιώκουμε σημειακές επεμβάσεις αποκατάστασης και στερέωσης. Επιπλέον μέσω της επέμβασης επιδιώκεται μία πιο άμεση ενημέρωση και πληροφόρηση για την αξία παλαιότητας της βίλας.

Αξία παλαιότητας:

Η αξία της παλαιότητας του κτίσματος είναι ιδιαίτερα εμφανής τόσο μέσω των φθορών, όσο και της έντονης παρουσίας της φύσης στα μέλη του.

Αρχιτεκτονική αξία

Διαθέτει αρκετά αρχιτεκτονικά και διακοσμητικά χαρακτηριστικά, επομένως για το λόγο αυτό συγκαταλέγεται στην αρχιτεκτονική αξία.

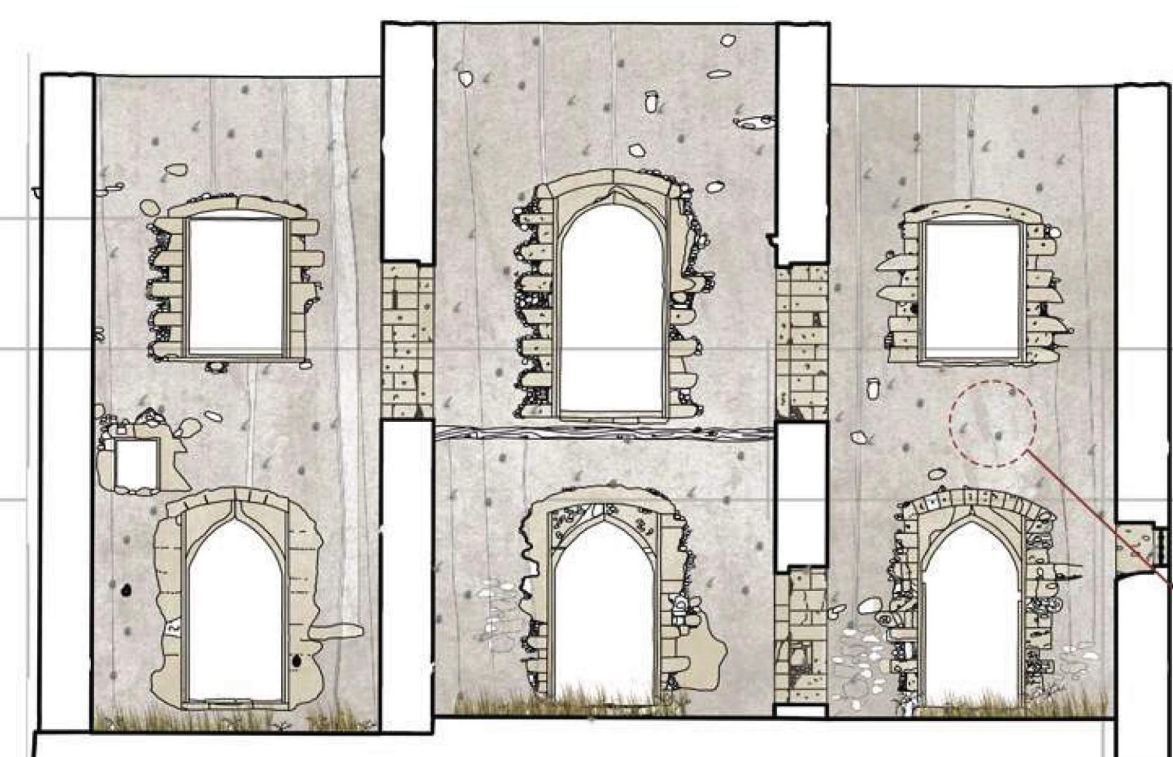
| Ενεστώσες αξίες |

Αξία χρήσης:

Μετατροπή του κτιρίου σε ένα Κέντρο Πληροφόρησης συνδυαστικά με εργαστήρια, ικανοποιώντας τις λειτουργικές ανάγκες όπως θα μπορούσε να τις ικανοποιήσει ένα εκ νέου έργο.

Ανατολική όψη

ΤΟΜΗ 6-6

λεπτομέρεια από τα λίθινα λαξευτά φουρούσια

προσπάθεια αποκατάστασης με τσιμεντοενέμετα

Νότια όψη

| Εργασίες αποκατάστασης & βασικές προθέσεις |

Είναι σαφές ότι η ύπαρξη αρχιτεκτονικών καταλοίπων είναι ευεργετική και προσδίδει ποιότητα στον τόπο σε πολλά επίπεδα. Τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα είναι αυτά που εκπροσωπούν τις σημαντικές στιγμές ενός τόπου.

Πρωταρχικό μέλημα κατά το χειρισμό του μνημείου θα είναι η αποκατάσταση του κελύφους με την επίλυση των στατικών προβλημάτων καθώς και την απομάκρυνση των στοιχείων όπου αλλοιώνουν την εικόνα του. Θα γίνει λοιπόν προσπάθεια υλοποίησης των παρακάτω ενεργειών με βασικό γνώμονα την αναστρεψιμότητα της επέμβασης ώστε να καθίσταται εφικτή η οποιαδήποτε μεταγενέστερη επανεκτελεργασία.

α) Σημειακός καθαρισμός των λιθοδομών (όπου δεν επικαλύπτεται από επίχρισμα): μηχανική και χημική απομάκρυνση των διαβρωτικών στρωμάτων και της σκόνης που καλύπτουν το πέτρωμα.

β) Σημειακή σταθεροποίηση της επιφάνειας αλλά και των βαθύτερων στρωμάτων του λίθου με τον εμπότισμο ενεμάτων.

γ) Συμπλήρωση συμβατού και χρωματικά διακριτού υλικού για την ανακατασκευή τοιχοποιίας και κονιάματος. Όσον αφορά το κονίαμα όπου θα χρησιμοποιηθεί έχει πραγματοποιηθεί ειδική έρευνα ώστε να είναι συμβατό με την φέρουσα τοιχοποιία, καθώς επίσης αποτελείται από υψηλούς δείκτες ανακλαστικότητας κι εκπεψιμότητας, με αποτέλεσμα να παραμένει το εσωτερικό του κτιρίου δροσερό.

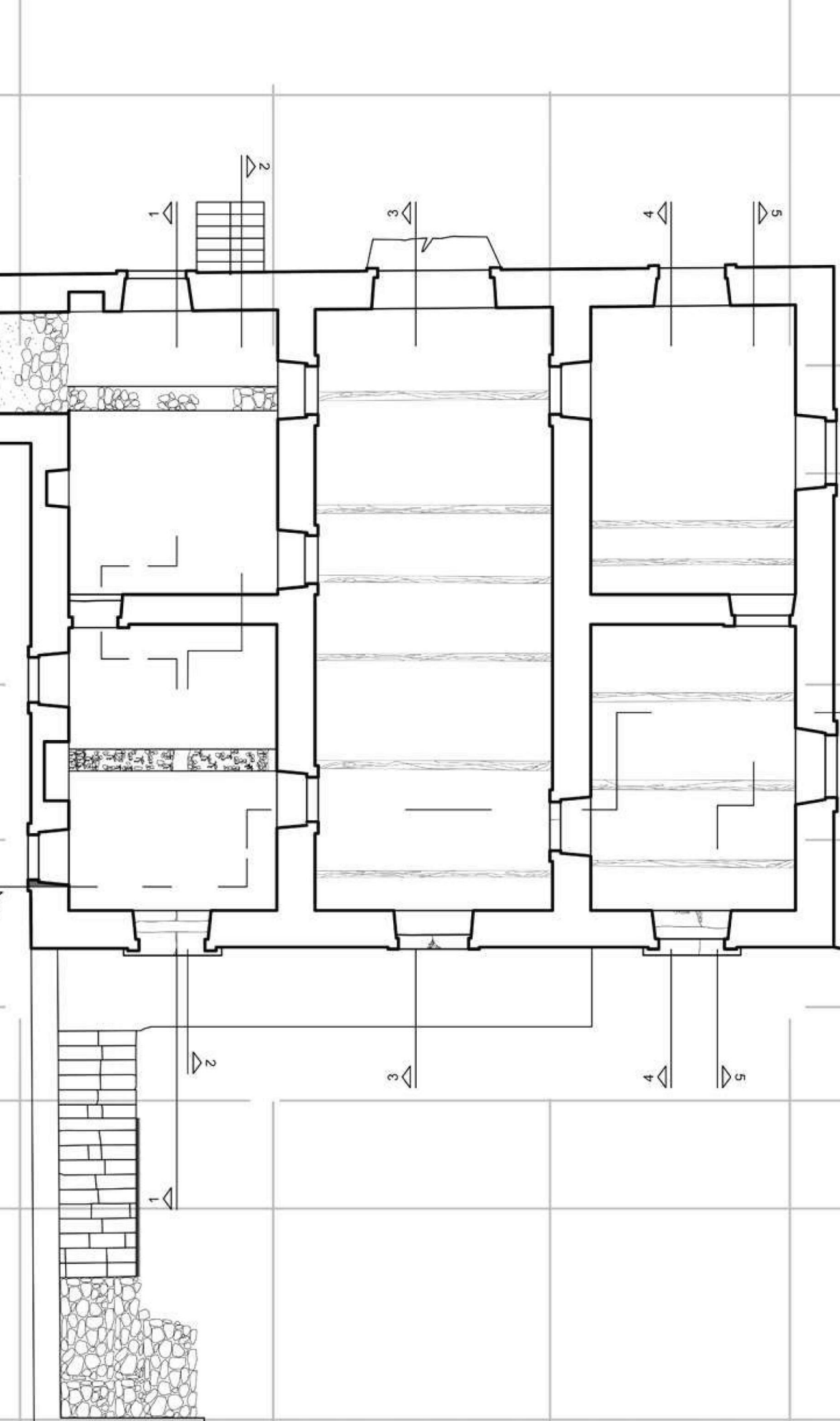
δ) Αφαίρεση των σαθρών επιχρισμάτων ώστε να έχουμε καθαρές επιφάνειες εργασίες.

ε) Στέγαση με ισόπεδη στέγη, όπως συνήθιζαν να έχουν οι ενετικές επαύλεις.

ζ) Επαναφορά τη σωστή στάθμη δαπέδου. Προσθήκη πατωμάτων ισογείου κι ορόφου με ξύλινες δοκοθήκες.

ΤΟΜΗ 3-3

Κάτοψη ορόφου

1ο στάδιο προθέσεων

2ο στάδιο προθέσεων

3ο στάδιο προθέσεων

ΠΡΟΘΕΣΗ
ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ

ενετικό κτίσμα προς αποκατάσταση &
επανάχρηση ως ένα Κέντρο Πληροφόρησης
& θεματικών εργαστηρίων

αναλημματικό τοίχιο "μνήμης"

λιγότερο αναλημματικό τοίχιο

ανάδειξη της βίλας από κάθε οπτική

πλατεία "σκληρή" επιφάνεια

κάνναβος

κάθετο τοίχιο

τοίχιο που "αποκολλάται"

ΠΕΡΑΣΜΑ

ΣΤΟΑ

ανεκμετάλλετος αύλειος χώρος

αξιοποίηση και ανάδειξη

ενετική βίλα

δημόσιες λειτουργίες (καφετέρια και χώρος εκθεμάτων)

εργαστήρια

πέρασμα στοάς

επαναληπτικότητα

επανάληψη "σκαλοπατιών" της όψης της βίλας στην επέμβαση

εννιαία σχέση δρόμου - επέμβασης δυτικά

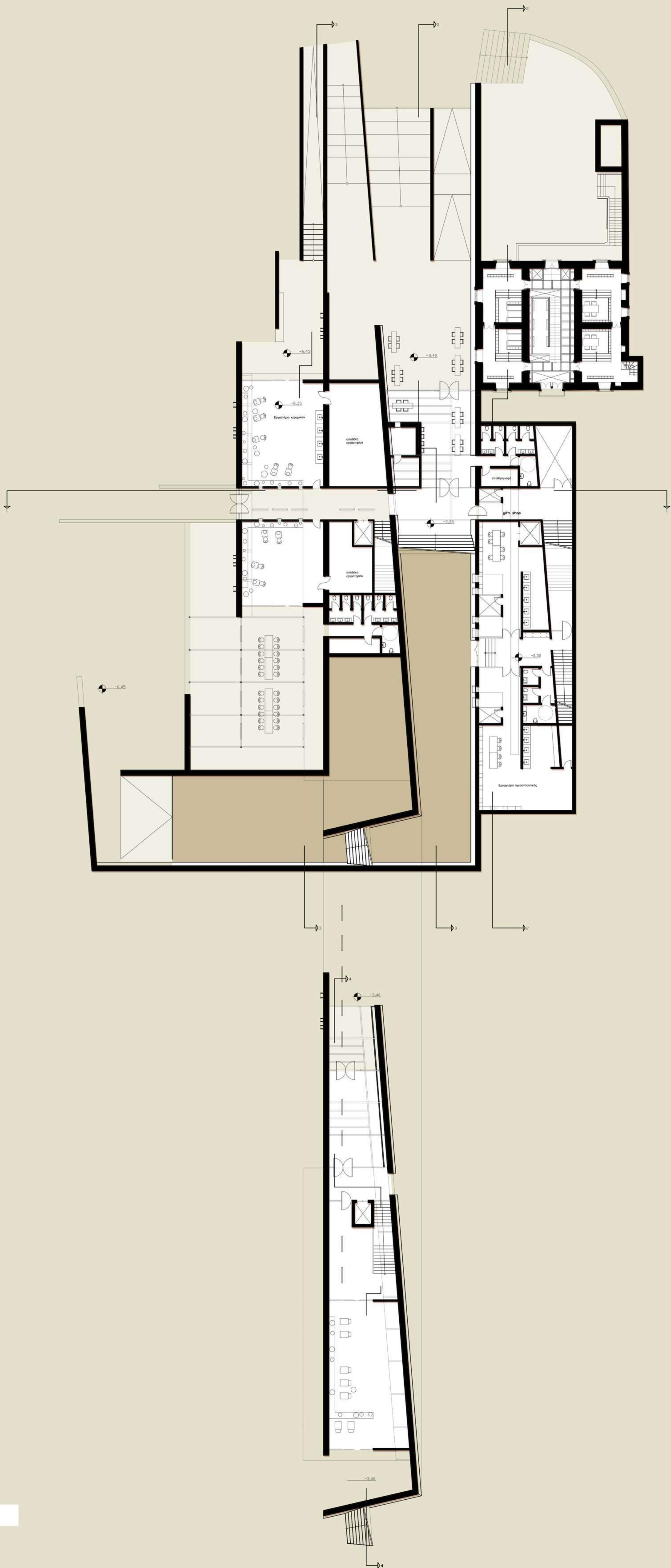
ένταξη στο τοπίο

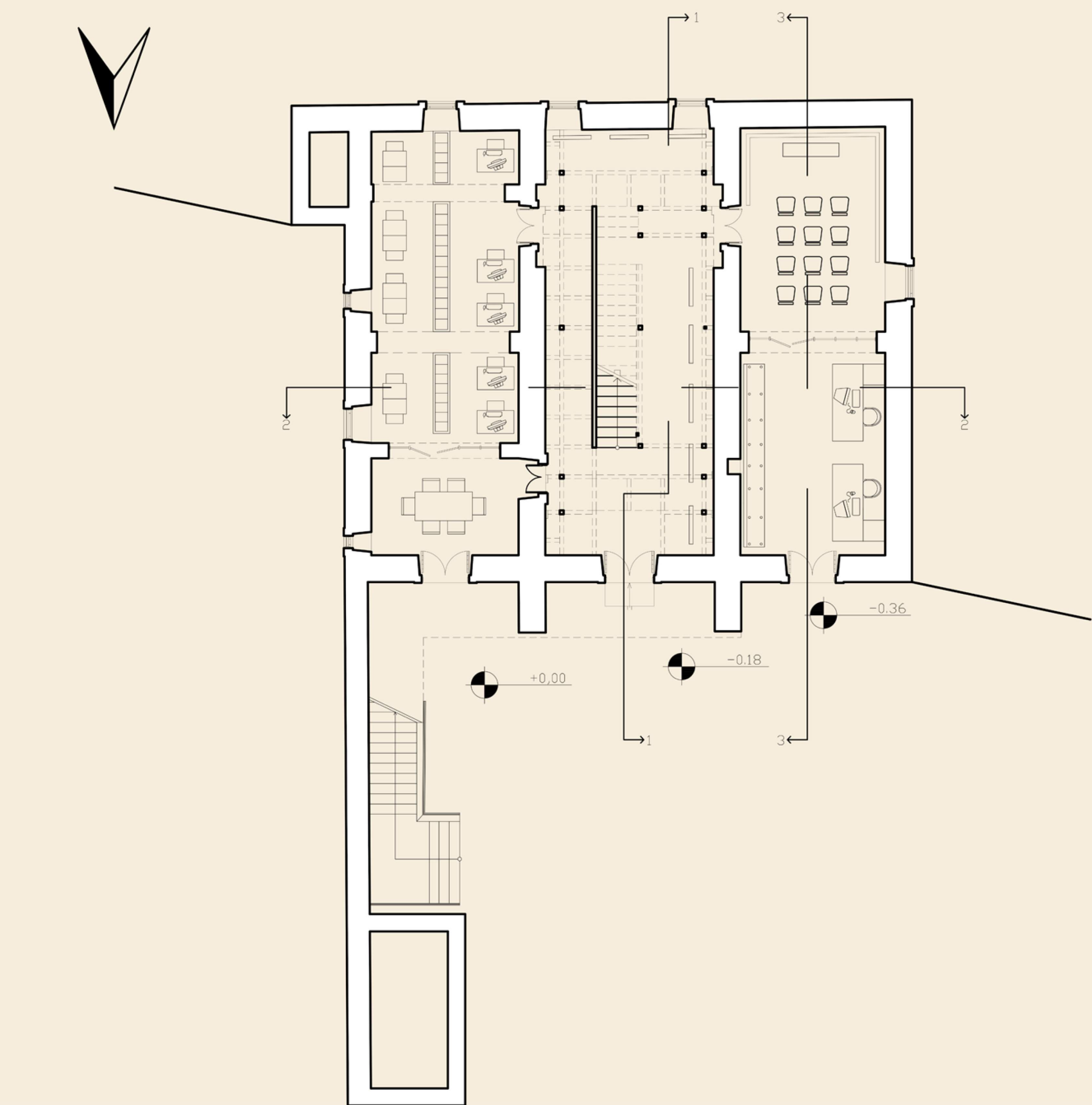
ημι-υπόσκαφα κτίρια

διαφοροποίηση ύψους βόρεια

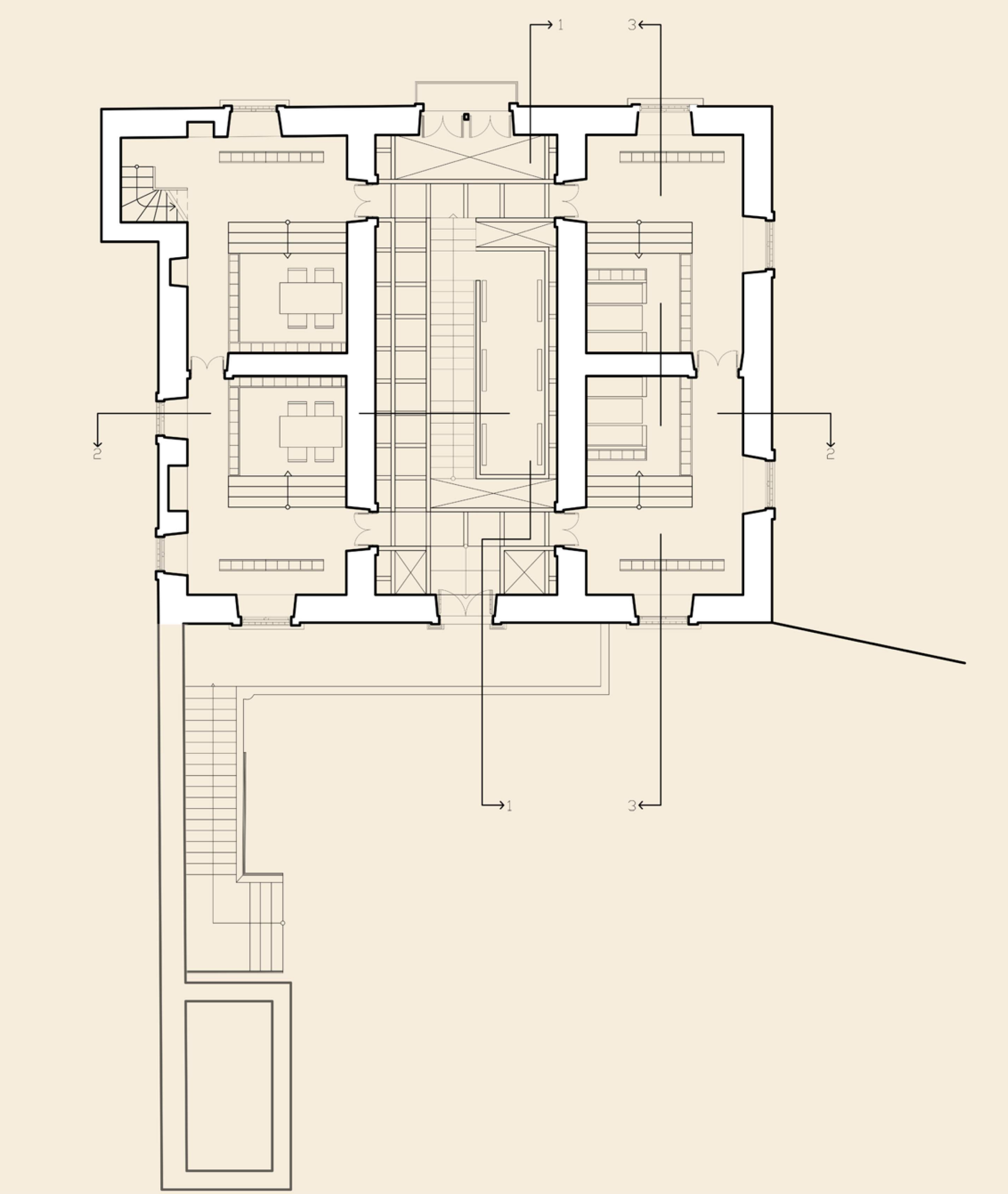
ΑΡΧΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΟΨΕΩΝ

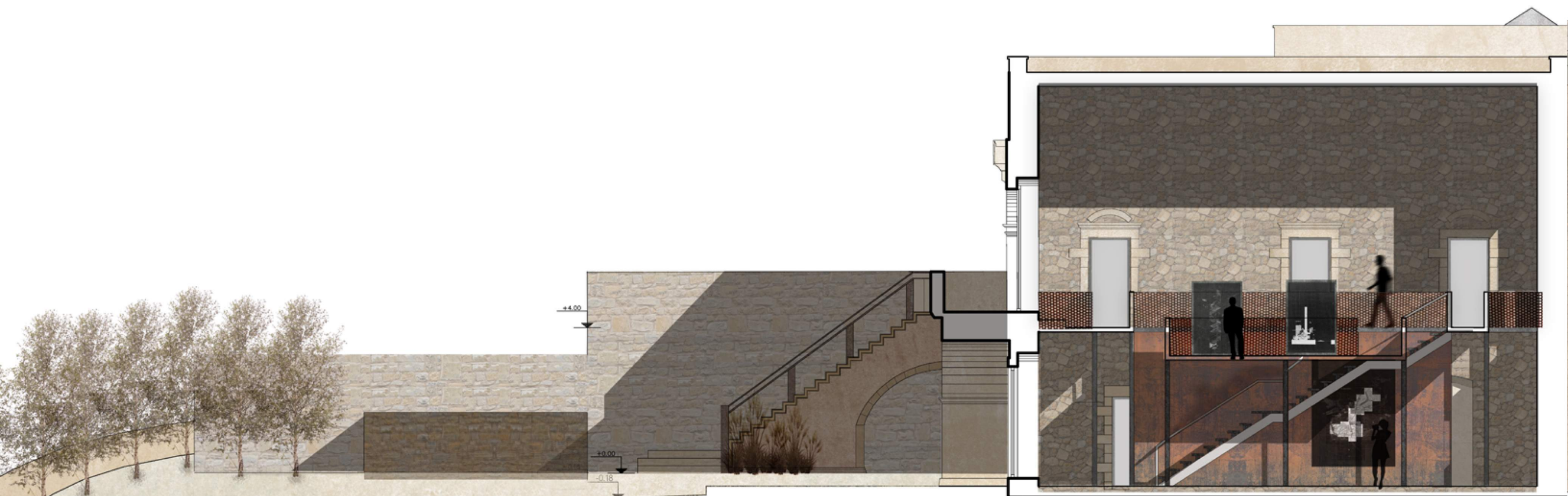

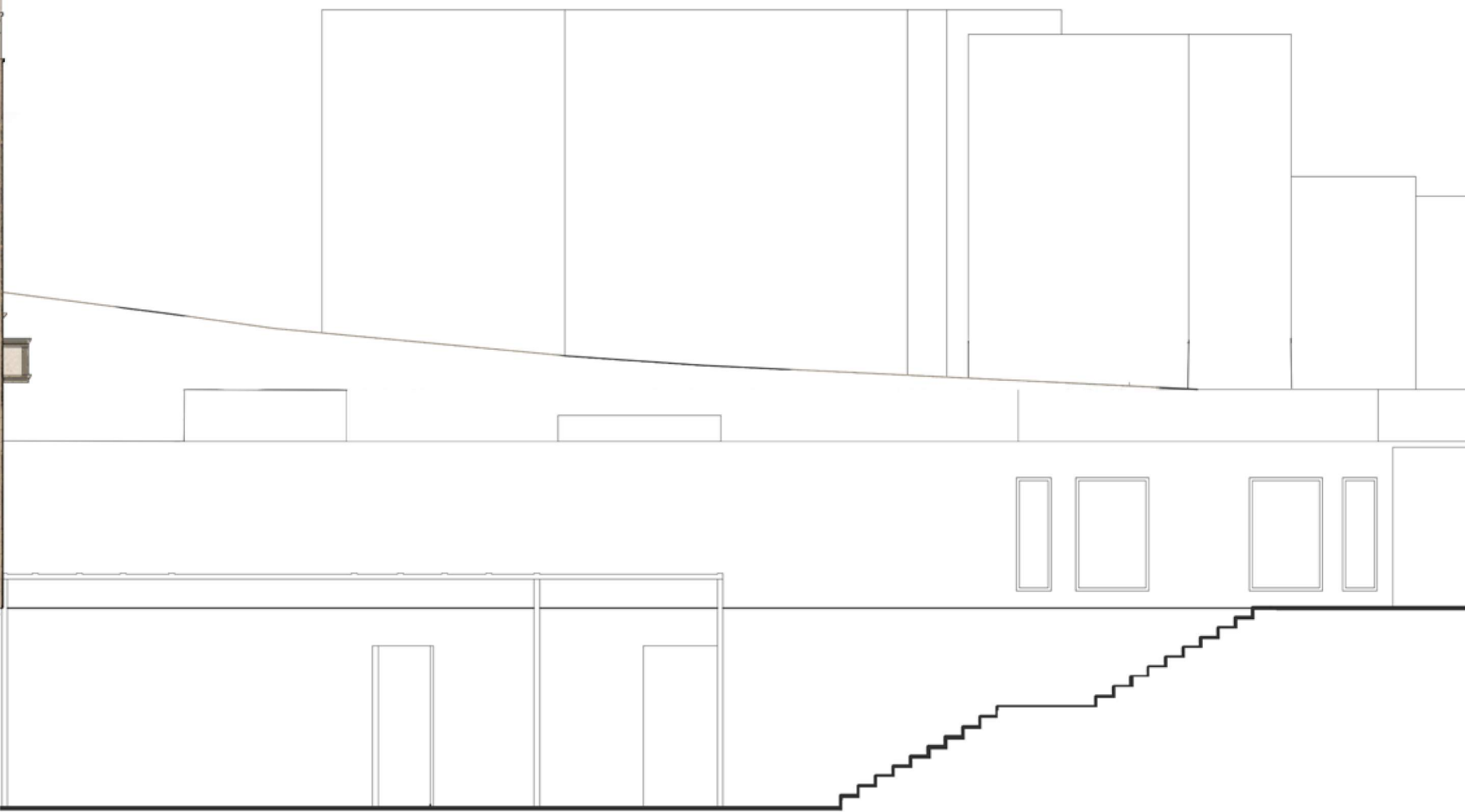
ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ +0.00
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

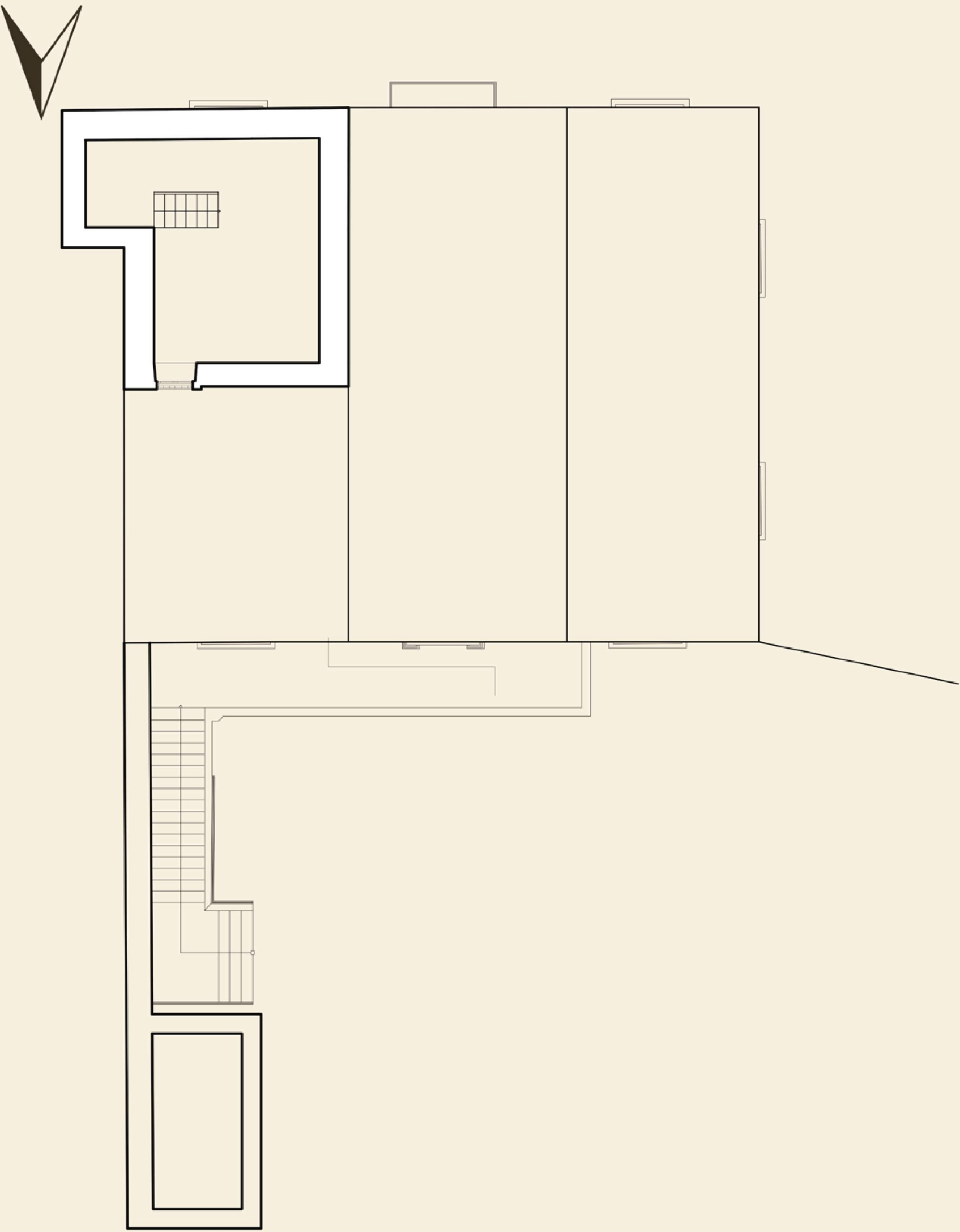

ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ +4.00
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

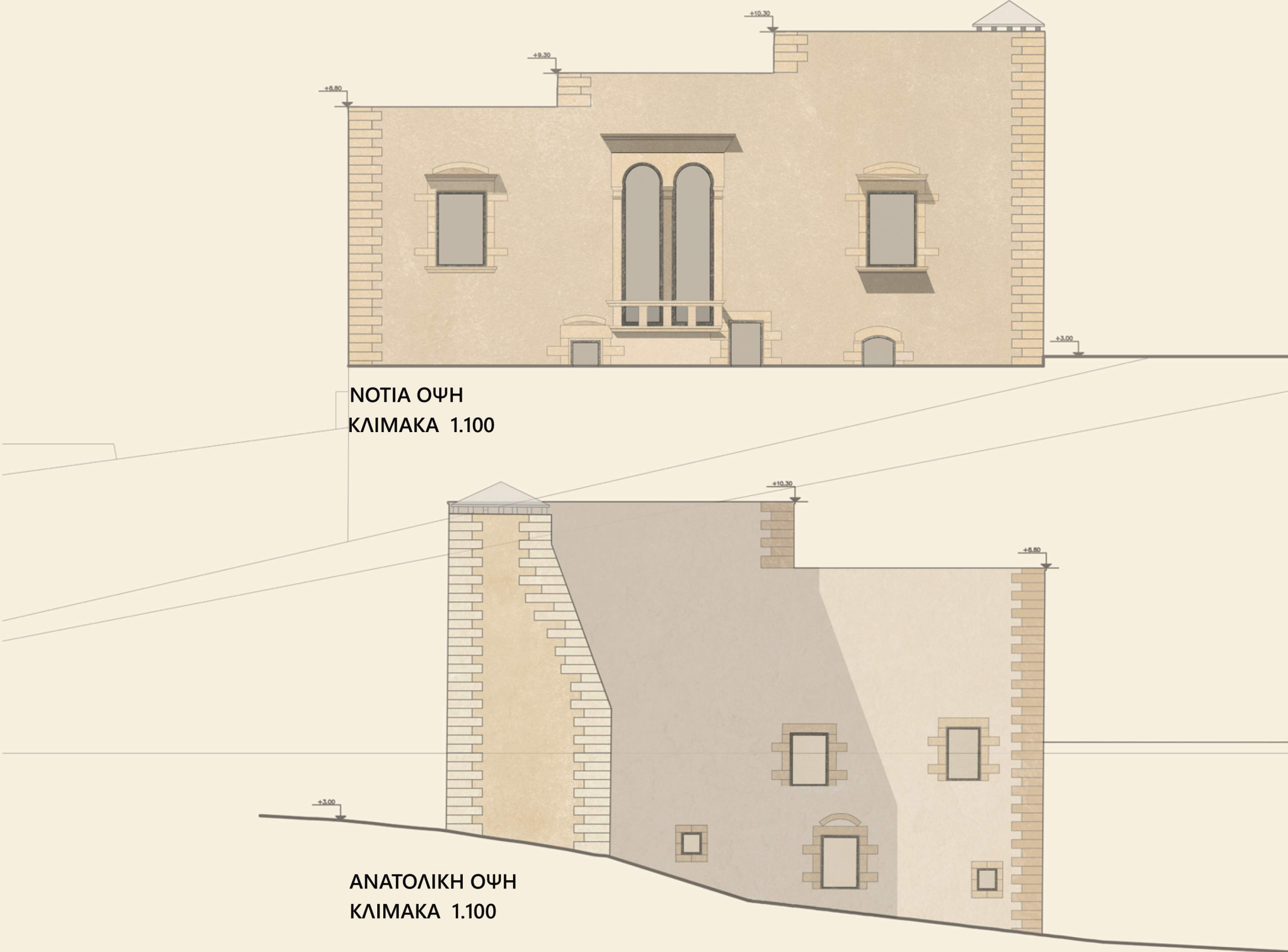

ΤΟΜΗ 1-1
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

ΚΑΤΟΨΗ ΠΑΤΑΡΙΟΥ ΣΤΑΘΜΗΣ +7.20
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

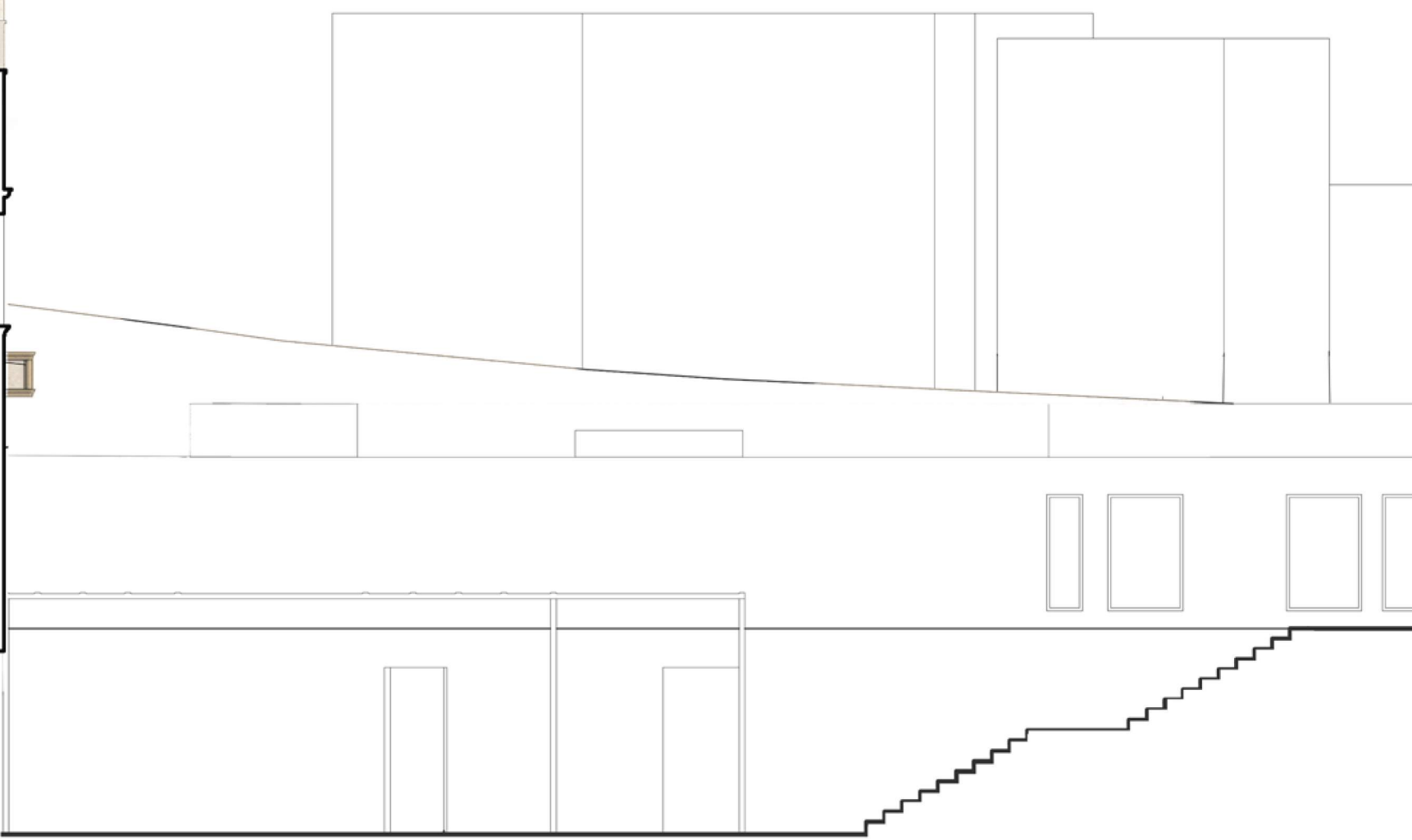

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

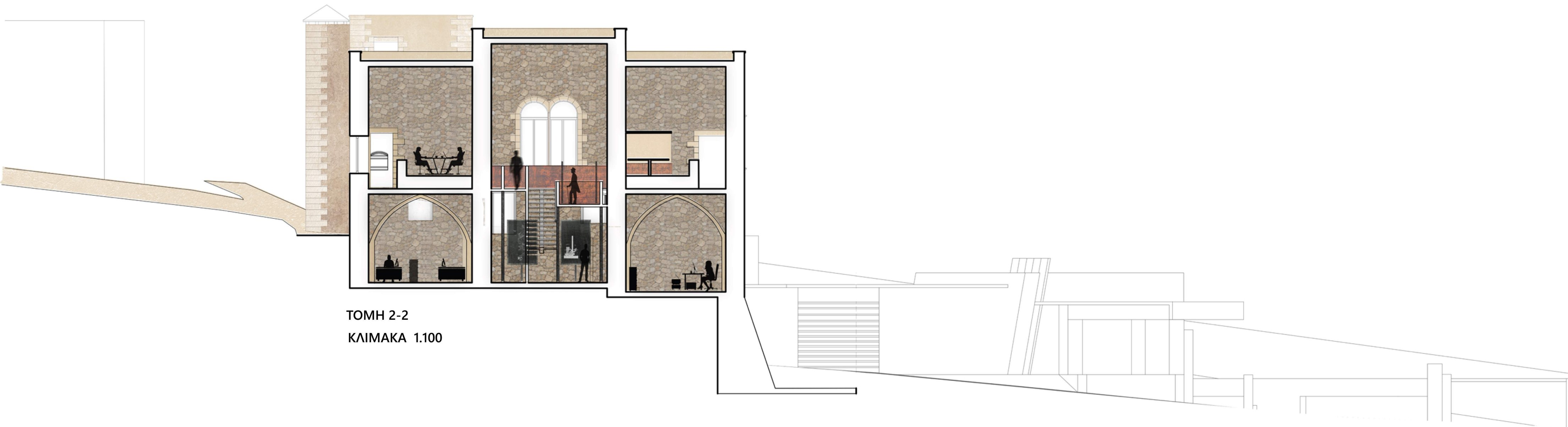
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

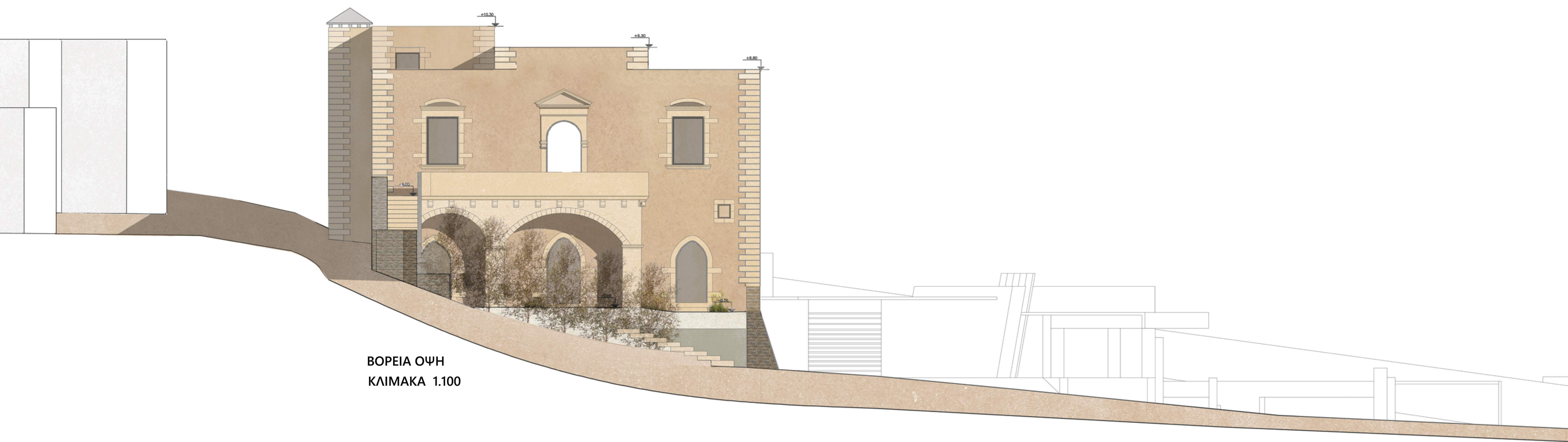
ΤΟΜΗ 3-3
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

ΤΟΜΗ 2-2
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

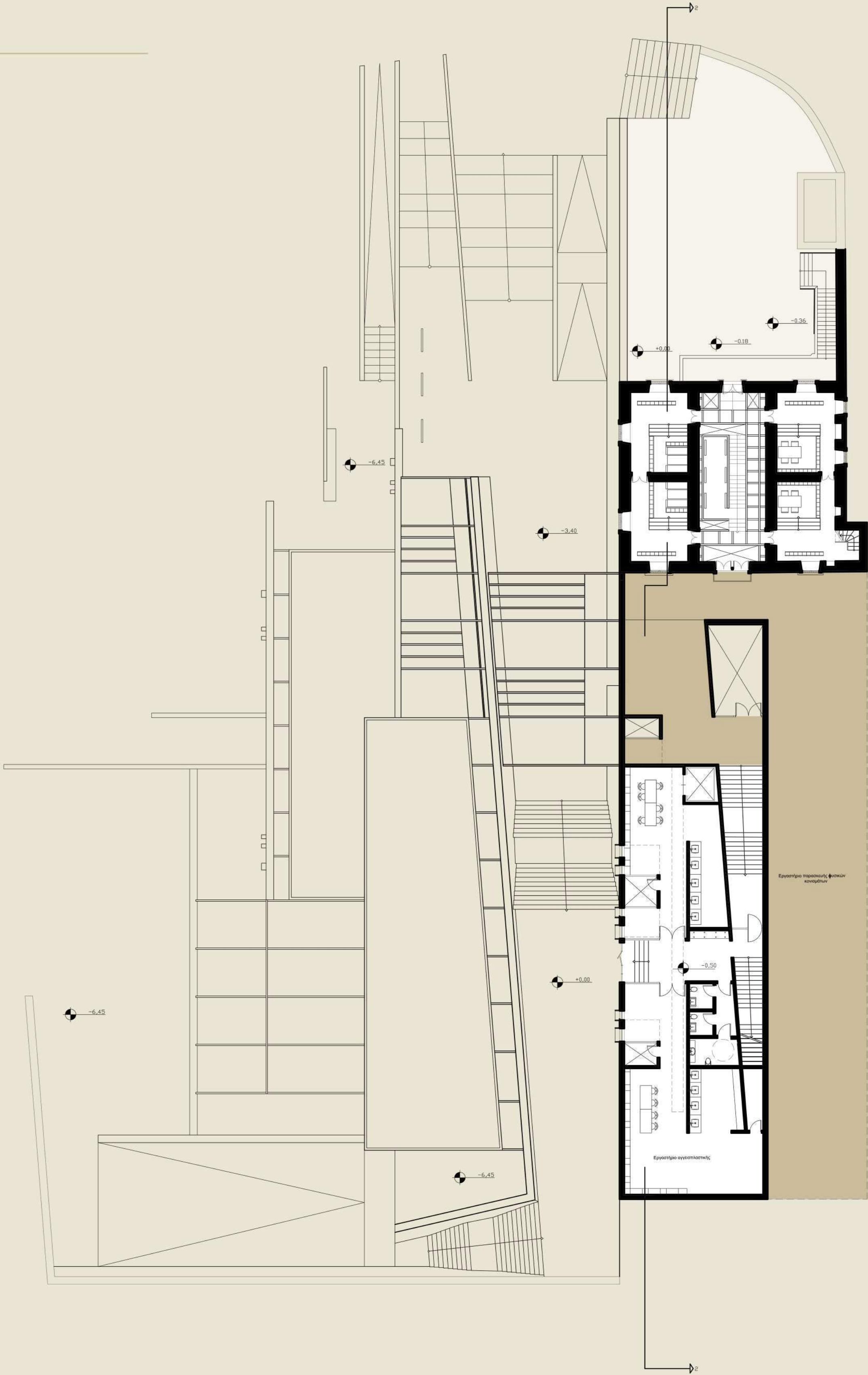

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1.100

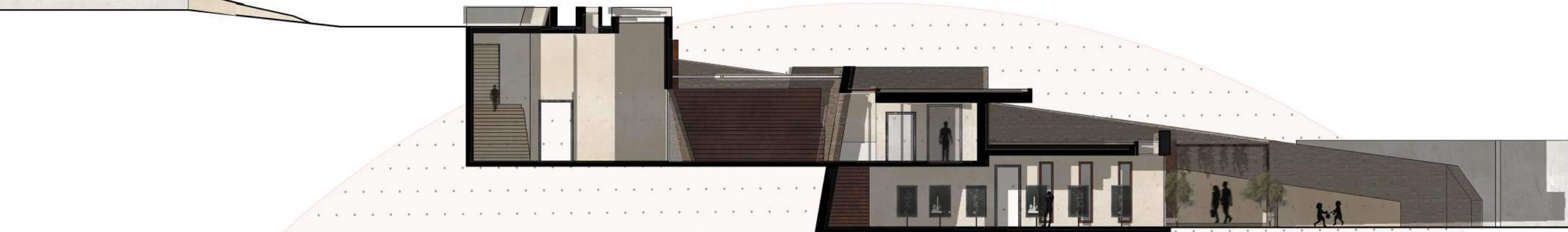

| Κάτοψη στάθμης +0.00 |

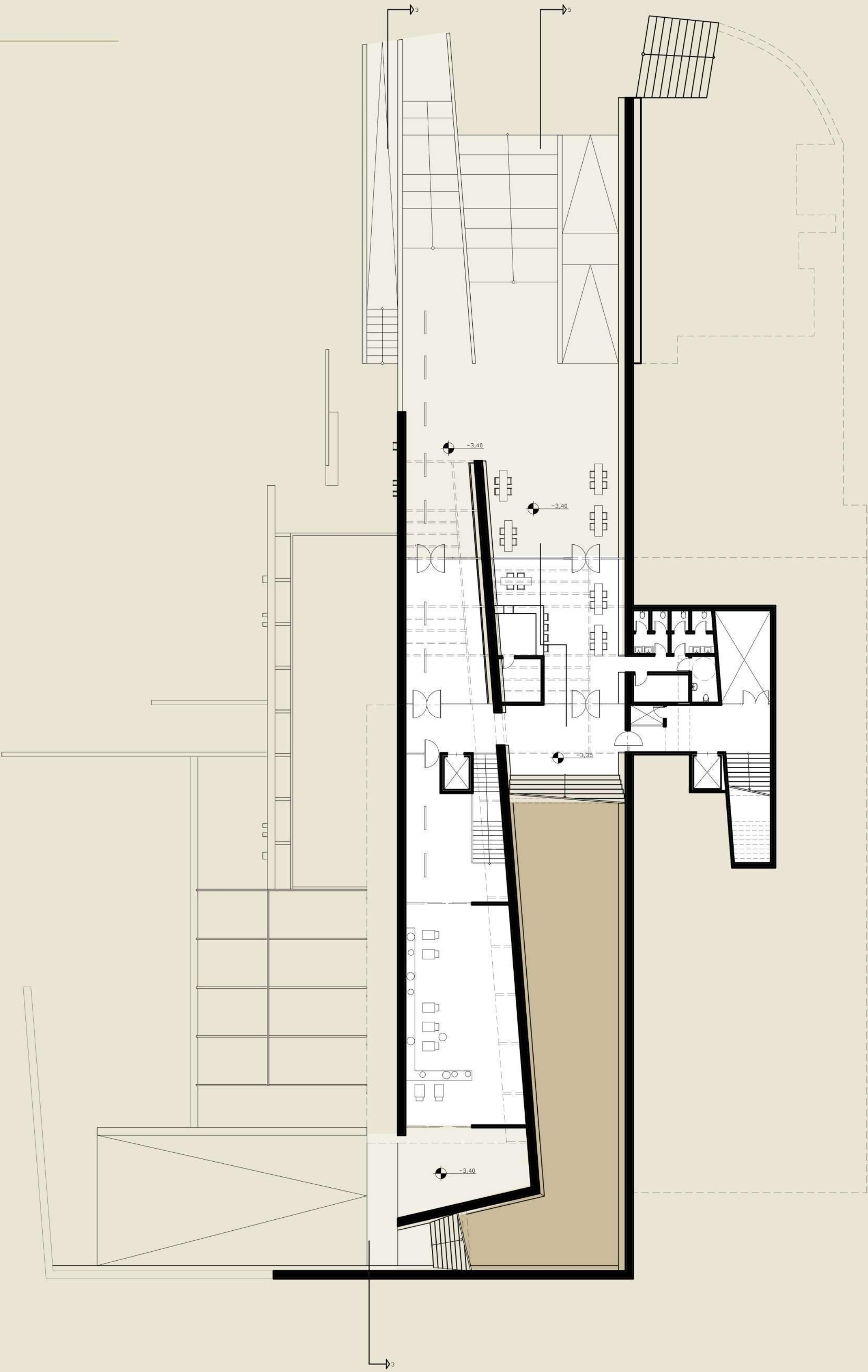
| κλίμακα 1.200 |

| τομή 1-1 |

| Κάτοψη στάθμης -3.40 |

| κλίμακα 1.200 |

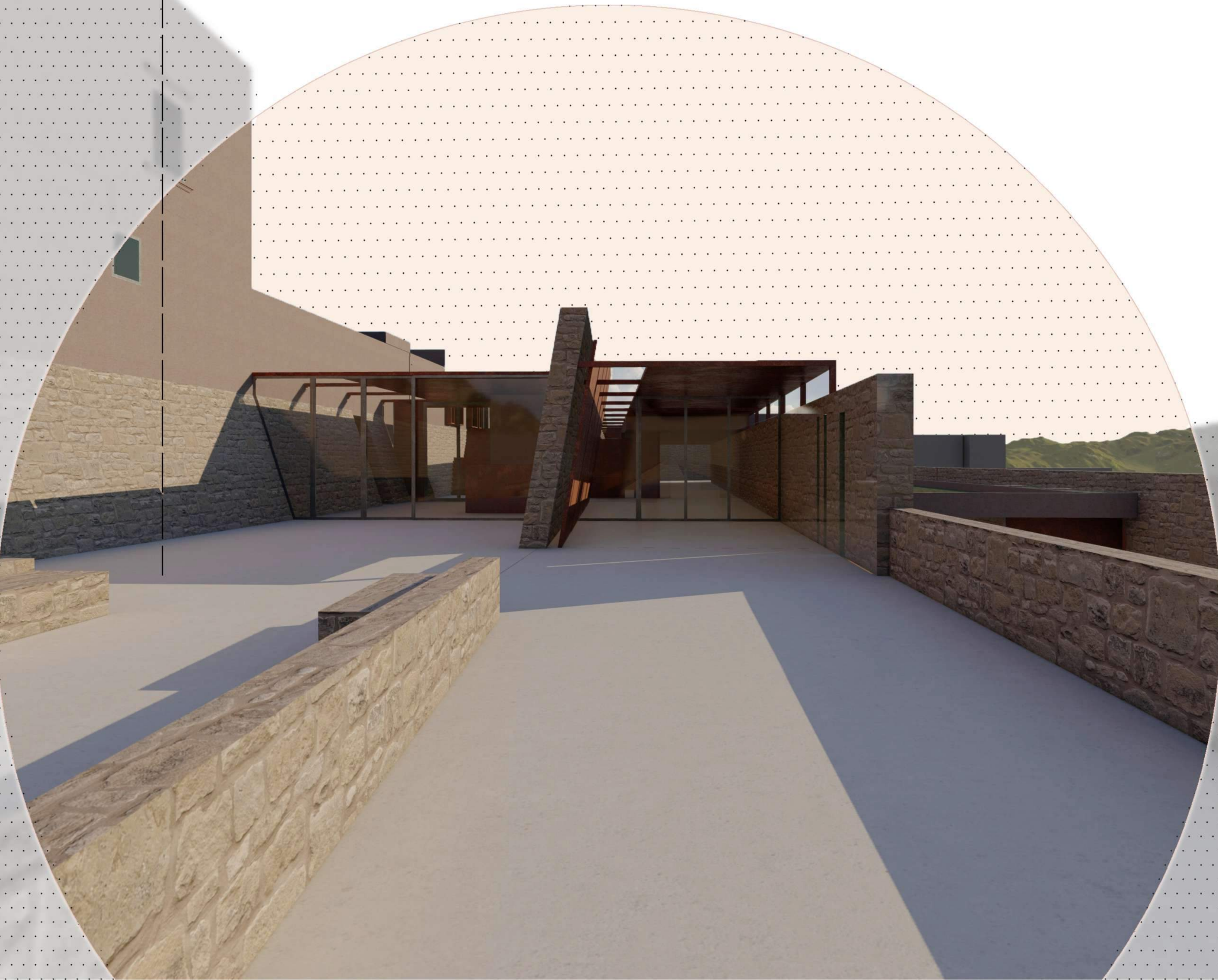
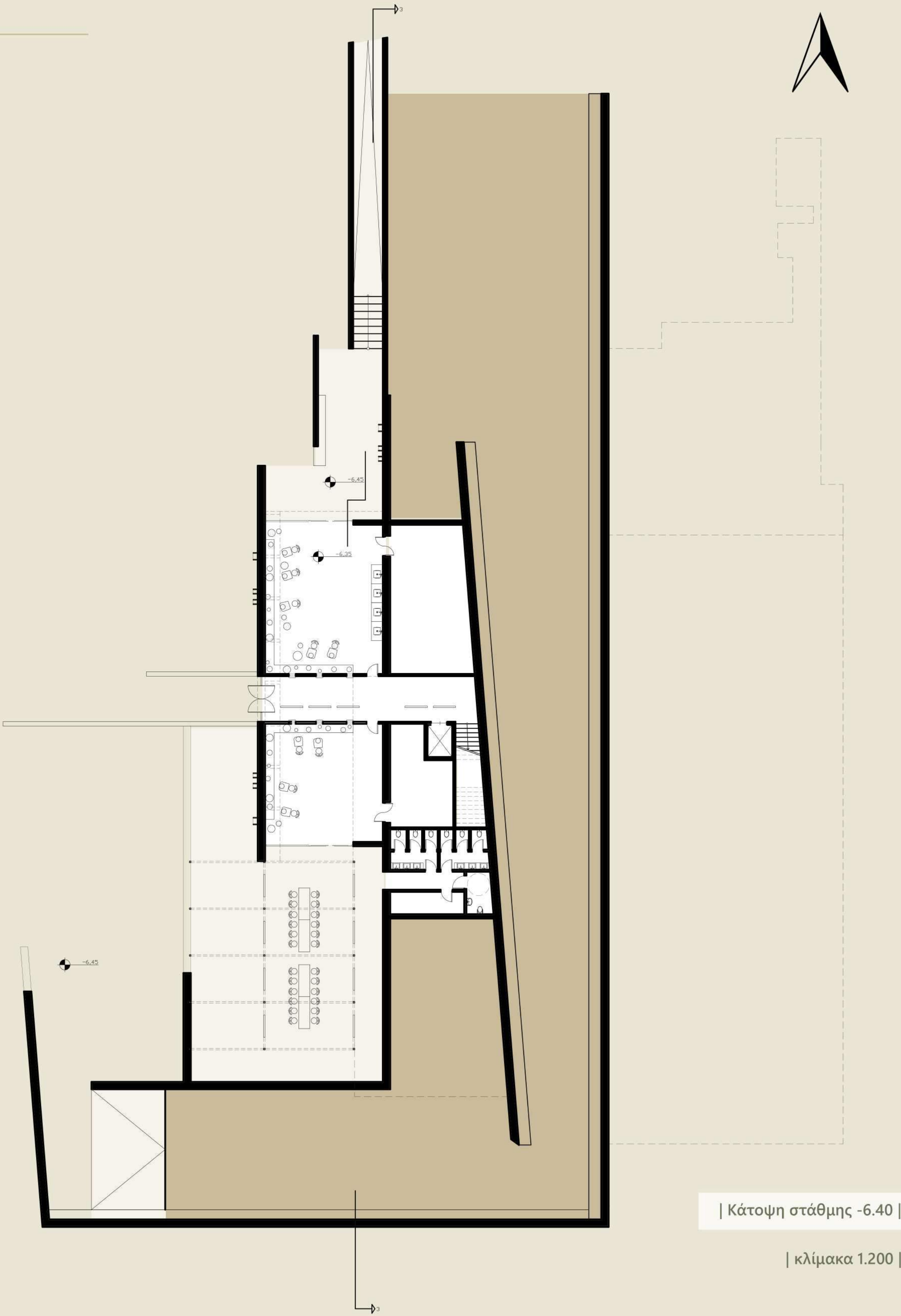
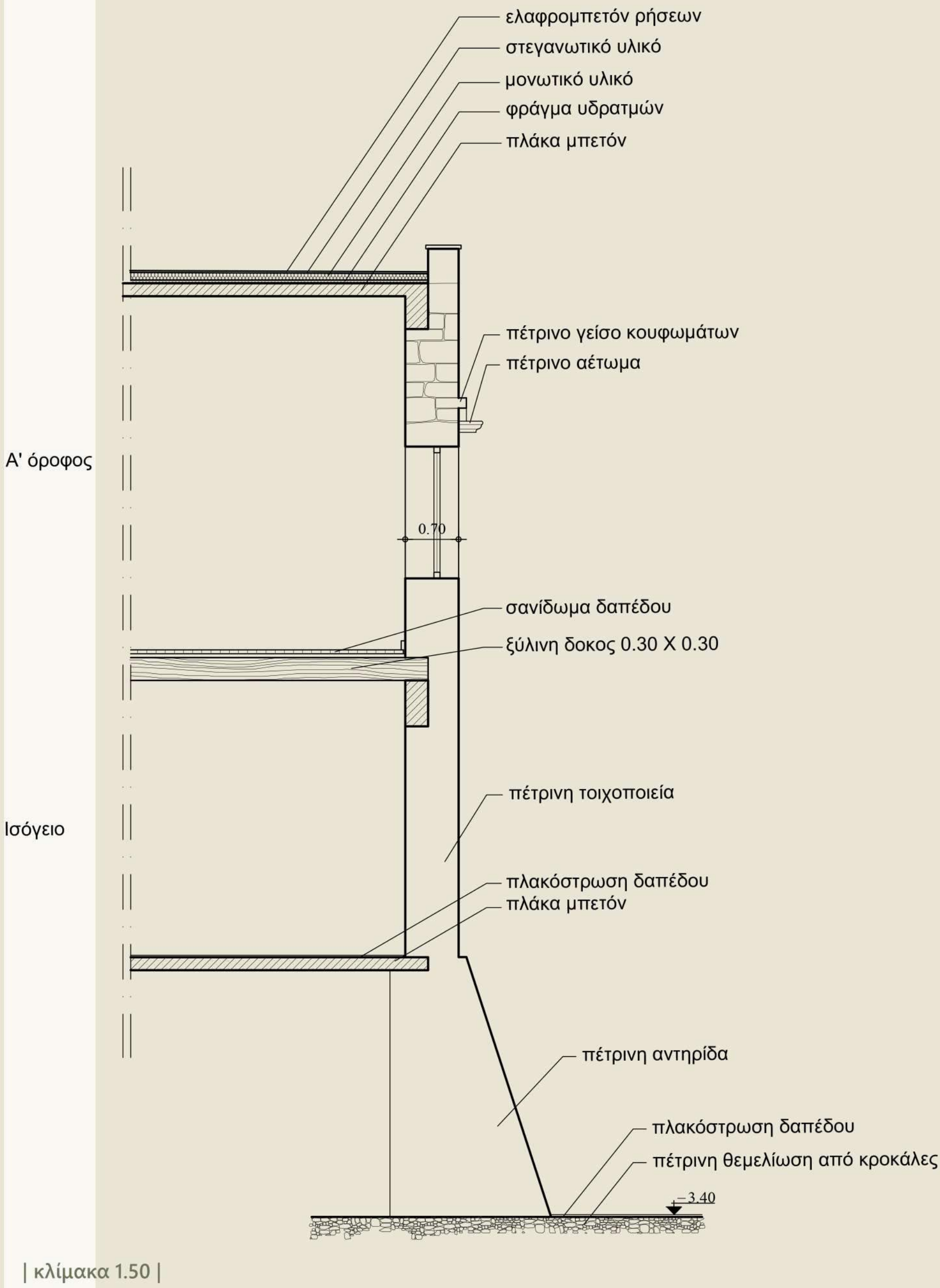

| τομή 2-2 |

| τομή 3-3 |

| Κατασκευαστική λεπτομέρεια |

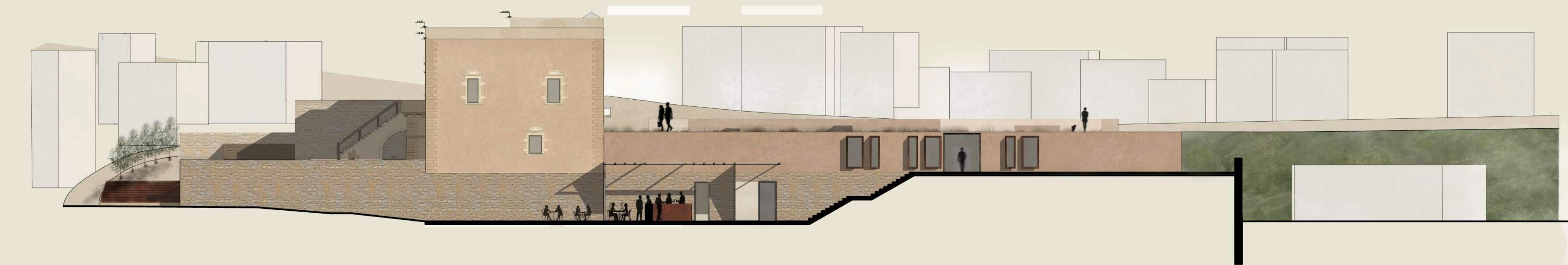

| βόρεια όψη |

| δυτική όψη |

| κλίμακα 1.200 |

| τομή 5-5 |

| τομή 4-4 |

